

**Naročnina**  
 Dnevna izdaja  
 za kraljevino Jugoslavijo  
 mesečno 25 Din  
 polletno 150 Din  
 celoletno 300 Din  
 za inozemstvo  
 mesečno 40 Din  
 nedeljska izdaja  
 celoletno v Jugo-  
 slaviji 120 Din, za  
 inozemstvo 140 E

# SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov  
 1. stop. peti-vrsta  
 mali oglaš po 150  
 in 2 D. večji oglaš  
 nad 45 mm višine  
 po 3 in 4 Din, v  
 urednem delu  
 vsilica po 10 Din  
 a. in večim a.  
 naročilu popust  
 Izide ob 4 zjutraj  
 razen ponedeljka in  
 dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III  
 Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana  
 pisma se ne sprejemajo - Uredništva  
 telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

## Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovni  
 račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349  
 za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb  
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

### „Kaj stori Cerkev?“

»Delavska Pravica, glasilo krščanskega delovnega ljudstva v letošnji novoletni številki v uvodniku podaja nekaj pregled sodobne človeške bede in revščine in pripominja, da razen besed — tudi Cerkev nima protilekila. Omejevanje porodov prehaja v najširše plasti ljudstva. Proti tej kugi 20. stoletja ni nikakega protestnega zborovanja. Kaj stori proti nji Cerkev? Ali so dovolj besede, ali niso potrebna dejanja, ali ni potrebno presekati zlu korenine? Zlu, ki se je tako hudo razpaslo, odpomore šele socializem. S čim in kako, v to se člankar ne razvija podrobneje. Tudi mi ne mislimo v tej smeri poizvedovati, ker bi sicer težko krotili ironijo, ki se sama vsiljuje pod pero. Toda v interesu zdravih in odkritih odnosov v našem medsebojnem sožitju pa mislimo, da je na mestu vprašanje, ki ga nihče ne ore vzeti za zlo: ali je tako pisanje za glasilo krščanskega delovnega ljudstva primerno in pošteno?

Predvsem bodi omenjeno, da je gornji izpad na Cerkev docela umetno insceniran. Kaj naj pa naredi Cerkev? Ona je duhovna sila, njeno orožje v boju z zlom je resnica, ki jo oznanja in milosti, ki jih naklanja vernikom. Ali naj tiste, ki ne živijo po njenih moralnih naukih, prisili s fizično silo? Kar se tiče protestnih shodov, jih Cerkev obdržava vsak teden vsaj enkrat, da, njeni protestni shodi so skoraj vsak dan. Uvodničar »Delavske Pravice« naj kar pridno hodi k pridigam, pa bo slišal, da je temu tako. In brez posebnega truda bo lahko zvedel, kaka je pastoralna cerkvena praksa proti tistim, ki uničujejo mlado življenje. Toda, zakaj »Delavska Pravica« ne pove, česa bi v tem oziru še več rada od Cerkev? Naj pride na dan s pametnimi in uporabnimi predlogi, ki bodo na merodajnih mestih gotovo upoštevani. A težko, da bi imela skrito kako posebno idejo. Če je poštena, mora odkrito priznati, da je čisto brez potrebe in brez podlage bila tja vržena fraza, ki je sicer običajna v protikrščanskih, a ne v krščanskih listih.

Vemo, v kakem ozračju se je spočelo mišljenje, ki razodeva pisca »Pravice«. To je povojno mišljenje, z domovinsko pravico v Nemčiji, ki se je polastilo enega dela katoličanov. Popečali so se za mislijo, da bi bilo lažje dobiti »kontakt« z delavsko maso, ako se nekoliko odmaknejo od ostre linije cerkvenosti. Bili so katoliki, nad katerih osebo vernostjo in iskrenim krščanstvom bi nihče ne mogel upravičeno dvomiti. Mislili so pač, da je taktičneje, da se strogo katoliško naziranje v eni in drugi stvari izrazi nekoliko svobodneje in »času primerneje«. Toda vsa zadeva se ni srečno končala. Pridobili niso nikogar ne iz komunizma, ne iz socialne demokracije. Pač pa so izradikalizirali svoje vrste na ta način, da jim sedaj ljudje uhajajo v socialističen, oz. komunističen tabor.

Pa tudi sicer sta šli obe struji pri prilagodevanju na »času primerno mišljenje« predalet. Proti pisavi krščansko socialističnih glasil so morali v letošnjem poletju nastopiti nemški škofje, ker so se izpadi na Cerkev ponavljali in ker Vitus Heller, ki jih vodi ter njegov krog zavzema sploh pozo, da je treba čisto in pravovernno krščanstvo braniti pred Cerkvijo in papeštvom. Proti nevarnemu eksperimentu katoliških socialistov pa je nastopil papež sam v znanem odgovoru na spomene nemških delavskih strokovnih organizacij, o čemer smo pred nedavnim časom tudi poročali.

S polovičarsko, zabrisano katoliško ideologijo, ki malikuje pred »duhom časa«, ne bomo dosegli nobenega vpliva na delavske mase. Tudi v tem ne, ako grajamo Cerkev. Imponirali bomo le s smotrenim delom v strogo katoliškem smislu in poudarjanju katoliških vidikov brez kompromisarstva.

Mimogrede bodi omenjeno, da je tudi nekoliko zapoznelo mišljenje, ako kdo še socializem smatra za formulo bodočnosti. Gospodarski razvoj v Ameriki in Angliji, povojno delavsko gibanje v Evropi, fiasko socialističnega gospodarstva v Rusiji, vse to je danes med naprednimi delavskimi masami omajalo vero v socializem. Proletariat ne pričakuje več rešitve od socializma, proletarska in socialistična fronta še dolgo nista eno in isto. Moderni socialni teoretiki (Sombart, Briefs, Jostock, Rosenstock in dr.) obravnavajo ločeno proletarsko in socialistično vprašanje.

Strašno socialno zlo današnjih dni ne obstoja le v tem, da mnogim potrebnim in delovnim manjka kruha. Še veliko večje hudo je, da so družbi iz naših dni na njenem nebu po-

### Danes bo rešeno bolgarsko vprašanje

Madjarsko še vedno najtežavnejše — Italija se odreče vzhodnim reparacijam?

Haag, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je imela sejo samo komisija za vzhodne reparacije, na kateri je bolgarsko vprašanje že precej napredovalo. Bolgarska ponuja na leto 10 milj. zlatih frankov, dočim se zahteva s strani upnikov povprečno 12,5 milj. zlatih frankov, vendar se zdi, da bodo upnice na eni strani od te zahteve nekoliko popustile (tako Francija 500.000, Italija 700.000 in Anglija 300.000 zlatih frankov, na drugi strani pa je pričakovati, da bo Bolgarska pripravljena svoj obrok nekoliko zvišati, če ji bodo upnice šle na roko glede moratorija. Lahko se torej računa s tem, da bo danes rešeno vsaj bolgarsko vprašanje. Potem ostane poleg avstrijskega vprašanja, o katerem se razgovarjajo za kulisami, še najtežavnejše vprašanje — madjarsko.

Budimpešta, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Haaški

### Incident na seji ministrov velesil

Haag, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Položaj na konferenci se je nenadoma preko noči kritično poostiril, in sicer radi incidenta na večerajšnji seji ministrov šestih glavnih držav, na kateri je Tardieu sprožil vprašanje, v koliki meri ima sedanja nemška vlada zaupanje naroda in za kako dolgo dobo. Francija hoče svojo sedanjo taktiko pri razpravljanju utemeljiti s tem, da se hoče že sedaj kolikor mogoče s pogodbami zavarovati proti vsem slučajem. Tardieu je poudarjal, da uživa sicer nemška delegacija popolno zaupanje s pogodbenikov v Haagu, da pa se zdi, da nemška delegacija nima dosti zaupanja v samo sebe. Z nadaljnjimi govori in odgovori na večerajšnji seji se je sicer smatral dogodek za likvidiranega, vendar pa se je kritično poostiril, ko je večeraj zvečer Tardieu ponovil svojo izjavo po družbi »Havas«. Ta druga izjava sicer odgovarja njegovi izjavi, ki jo je podal na seji, bila pa je morda za nianso še ostrejša. Ko je nemška delegacija zvedela za »Havasovo« poročilo, je dal nemški zunanji minister Curtius poklicati k sebi profesorja Hesnarda, tiskovnega šefa francoskega poslanstva v Berlinu in mu sporočil, da bo nemška delegacija brezpogojno zahtevala popravek, če bi bila v tej »Havasovi« vesti kakršnakoli nepravilnost. Med tem je Tardieu sporočil po nekem posredovalcu, da »Havasovo« vesli niti ni videl niti odobril in da obžaluje, če bi radi te vesti nastale kake težkoče, razen tega pa je takoj ugotovil, da so v uradni »Havasovi« vesti v resnici nekatere netočnosti. Tako ni govoril o tem, da nemška delegacija nima nobenega zaupanja sama do sebe, temveč da Nemci nimajo nobenega zaupanja v svojo lastno plačilno zmoglost. Razen tega se niso izgovorile besede o dvomu glede zmoglosti nemške delegacije za pogajanja. Curtius je nato obvestil francosko delegacijo, da mora prav posebno v teh točkah vztrajati pri svoji zahtevi, da se te točke uradno popravijo, ker bi sicer morala nemška delegacija izvajati posledice iz postopanja francoske delegacije.

Pariz, 8. jan. (Tel. »Slov.«) »Matin« poroča, da se v Haagu vršijo privatna pogajanja med Nemčijo in upniki o mobilizaciji nemških dolgov, da pa o tem še ni mogoče po-

gašene vse zvezde, da je čisto izmaterijalizirana in da so ob veljavo vse one vekovite čednosti, ki jih oznanja Cerkev. Duševna revščina je še mnogo hujša, kot materijalna beda in bo postala še hujša, čim več bo ljudi, ki po naukih materijalističnega socializma in egoističnega kapitalizma ne priznavajo drugega življenja in užitka kakor golo telesno uživanje.

Kaj bomo dali ljudem mesto krščanskega idealizma, čigar nositeljica je Cerkev? Oni, ki se spotikajo ob Cerkev, naj bi mislili, da ni ona kriva, če kdo ne čuti v sebi božjega življenja. Seveda je mnogo človeškega na njej — saj je izročena v oskrbo ljudem — toda verno oko za zastorom človečnosti vedno zre v njej svojo nadnaravno mater, na katero ne bo nikdar metal kamenja. Tudi takšna, kakor je, z vsem človeškim elementom, ki ji je pri-mešan, je in ostane mistično Telo Kristusovo, po katerem se nam danes Bog razodeva. Šele kadar jo bomo ljubili kakor dobri otroci in v vsem svojem življenju izčrpavali njene milostne, nadnaravne studence, bi morda bili opravičeni, da opozorimo na kak madež, kakor so to iz najvišje ljubezni včasih storili

dopisnik lista »Pesti Hirlap« poroča: Italija je stavila nov kompromisni predlog. Italija se hoče odreči svojemu delu vzhodnih reparacij, da bo mogoče zadovoljiti madjarske optante in da se olajšajo pogajanja med Madjarsko in malo antanto. Zunanji minister Valko je večeraj pozno ponoči govoril tričetrt ure z dr. Benešem in s češkoslovaškim delegatom Osuskym, katerih razgovor se smatra za zelo važen.

Haag, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Nemški zunanji minister Curtius namerava v soboto odpotovati v Ženevo in se v torek vrniti v Haag. Z njim bo potoval v Ženevo avstrijski državni kancler dr. Schober. Nemški zunanji minister bo v Ženevi govoril s poljskim zunanjim ministrom Zaleskim o izvedbi odnosno o zboljšanju nemško-poljske likvidacijske pogodbe.

obneje govoriti, ker pogajanja še niso toliko napredovala.

#### Vprašanje moratorija

Pariz, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Pariški listi poročajo, da je Tardieu v razpravi o moratoriju izjavil: To vprašanje je nedvoumno rešeno v Youngovem načrtu. Nemčija ne zahteva moratorija, temveč celo ploho moratorijev. Pod nikakim pogojem se ne more dovoliti drugi moratorij, če ostanki prvega moratorija še niso plačani. Glede vprašanja zastavnih pravic, ki naj se sprejmejo v Youngov načrt, je izjavil, da se kljub zaupanju v slovesne obljube prisotnih nemških ministrov ne sme pozabiti, da nemški narod ne odobrava soglasno Youngovega načrta. Čim se zahteva natančnosti, se nemški odposlanci branijo. To mora povzročiti vznemirjenje glede njihove zmoglosti za pogajanja.

#### Seja francoske delegacije

Haag, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Francoska delegacija je imela danes dopoldne pod predsedstvom Tardieua interno posvetovanje, na katerem se je po uradnem sporočilu Havasa govorilo o vprašanju sankcij. Razprava je veljala predvsem vprašanju, kdo naj potem, ko se ukine reparacijska komisija, kakor to predvideva Youngov načrt, ugotovi eventualne nemške prestopke proti Youngovemu načrtu. Francoska delegacija je glede tega predlagala svoječasnno posebno razsodišče. Nemška delegacija pa je tako novo ustanovo odklonila kot nepotrebno, ker bi haaško razsodišče čisto lahko prevzelo ta posel. Francoska delegacija je na svoji današnji seji sprejela to nemško stališče, ker postopek pred haaškim razsodiščem omogoča vsa jamstva. Dalje so razpravljali o dodatnem vprašanju, kaj naj se zgodi, če bi haaško razsodišče Nemčijo obsodilo. Nemčija pa bi vkljub temu odrekla plačila. V tem primeru bi se morale po mnenju francoske delegacije postaviti države upnice na stališče, da je Nemčija z lastno roko raztrgala dogovore o Youngovem načrtu in da bi v tem primeru pogoji versailske mirovne pogodbe zopet stopili v veljavo z vsemi posledicami za Nemčijo.

svetniki. A drugače: kako naj bi vodili druge k njej, ako mi sami zdvajamo nad njo!

Nič ni potrebnjega v naših dneh in v naših razmerah, kot močno krščansko delavsko gibanje. Prav je, da se krščanski socialni nauk v vsej lepoti in globini izžrpa. Vse priznanje idealizmu, s katerim se marsikdo žrtvuje za pravično stvar. Toda tisti, ki gibanje vodijo, naj se zavedajo odgovornosti, ki so jo z voditeljstvom nase prevzeli in naj bodo najprej sami na čistem, kaj in kam hočejo. Novoletni uvodnik v »Delavski Pravici« je pa eden ponovnih dokazov, da se brezkritičen lov za radikalnimi gesli ni končal. Kakor da bi morali tudi pri nas skozi vse tiste porodne bolečine, ki jih je socialistično gibanje preživelo že drugod. Naj bi se vsaj malo tudi v tem oziru od drugih učili!

Nismo tega napisali kot kritiki, ampak kot prijatelji. Ne da škodujemo, ampak da pomagamo in opozorimo na čeri, ob katerih so se že mnogo močnejši tokovi razbili kakor pa je še zaenkrat krščansko delavsko gibanje med Slovenci. Prepričani smo, da v prvi vrsti krščansko zavedno delavstvo samo tako pisane odločno odklanja

### Slava kraljici Mariji!



Rojstni dan kraljice, ki ga danes obhaja vsa država, veže v enem samem neskaljenem čustvu ljubezni in spoštovanja vse prebivalstvo Jugoslavije. Kraljica Marija, ki je doživela 50. leto, je zdaj osmo leto gospodarica naše vladarske hiše, ki ji je podarila prestolonaslednika in dva kraljeviča. Izkazala se je kot ožar ljubeče matere in vladarica domu, kateremu daje sijaj svoje blagorodne dobrote. Daleč od trušča javnega življenja, se kraljica Marija posvečuje same družini in domu, ki ga kot njega središča predstavlja z neodoljivo očarujočim ženskimi dostojanstvom in milo veličino.

Slovenski narod praznuje današnji dan s tem večjo radostjo, ker se je kraljica, ki je izbrala Bled za letovišče sebi in kraljevski družini, še posebno priljubila našemu ljudstvu. V naši sredi preživlja dneve, namenjene oddihu, najčistejšemu družinskemu veselju in uživanju naših prirodnih lepot, ki ji posredujejo tudi umejanje naše narodne duše in jo spravljajo v najožji stik z njo. Obkrožena od venca naših gor, se kraljica ob strani visokega soproga in sredi svoje ljubke dece, počuti najbolj srečna med nami in na naši zemlji, iz katere veje mir, stalnost in zvestoba. Med nami nam kraljica Marija daje najzgovornejši zgled onih materinskih čednosti, ki jih slovenski narod odnekad najbolj ceni in v katerih vidi izpolnitev prave ženskosti. Zato še bolj čutimo, da je kraljica naša, se dicimo z njo in smo zvezani z njo z najlepšimi čustvi naše odkritosrčne slovenske duše.

Bog nam ohrani, Bog osrečuj, Bog blagoslovi našo kraljico!

### Boj za sedeže v reparacijski banki

Pariz, 8. jan. (Tel. »Slov.«) »Echo de Paris« javlja: Glede sestave nadzornega sveta v mednarodni reparacijski banki je določenih pet sedežev za nevtralne države, in sicer Španija, Nizozemska, Švedsko, Švico in Argentino, glede ostalih štirih sedežev, glede katerih se ima vršiti volitev, pa je nastal živahen spor, ker zahtevajo sedeže Poljska, mala antanta in Grčija. Baltičke države želijo en sedež za Finsko, enega želi Avstrija, Anglija pa enega za Kanado in Afriko, pri čemer trdi, da ima Anglija samo dva sedeža, dočim jih ima Francija tri.

#### Ameriške težave s prohibicijo

Washington, 8. jan. AA. V zbornici je večeraj narodni poslanec iz Newyorka Lagardija obsojal način, kakor se sedaj vrši nadzorstvo nad prohibicijo. To nadzorstvo da je doživelo popoln neuspeh. Govornik je bilal zlasti postopanje obalnih stražnikov, ki pri vsaki priliki streljajo na tihotapece, ne meneč se za to, ali koga ubijejo. »Suh« poslanci pa so branili obalne stražnike ter zahtevali od zbornice, naj še razširi nadzorstvo nad prohibicijo ter poostri ukrepe proti tihotapcem alkohola. Koncem razprave je vlada izjavila, da mora nadzorovati več ko 500 pristanišč in razen tega še neizmerno dolgo kanadsko mejo. Navzlic temu pa hoče storiti vse, da prepreči prehod tihotapeev z alkoholom preko meje.

## Cilj pomorske razorožitvene konference

Govor prvega lorda admiraltete

London, 8. jan. (AA.) Snoči je imel prvi lord admiraltete Alexander v Walleau važen govor o pomorski razorožitveni konferenci. Govornik je v svojih izjavah naglašal, da ima pomorska razorožitvena konferenca velike cilje in da bo treba vse storiti, da se z uspehom reši pereče razorožitveno vprašanje. Pri nobenem drugem vprašanju ni treba toliko dobre volje in sodelovanja vsega človeštva, kakor pri težkem vprašanju razorožitve. Lord Alexander je nadaljeval: »Vsi, ki so pozorno zasledovali priprave za to konferenco, so opazili, da sta se pojavili takoj v početku dve značilni struji v javnem mnenju. Prva struja želi izvesti razorožitve do kraja, druga struja predlaga, naj se pri rešitvi razorožitvenega vprašanja varujejo interesi britanskega imperija in naglašajo, da bi prenaplena razorožitvena omajala varnost britanskega cesarstva. Obe struji vztrajata na svojem stališču in razvijata obširno propagando. Udeleženci konference morajo ostati brezpogojno izven vplivov vseh struj javnega mnenja.

Na tej konferenci moramo imeti troje pred oči: Vsako odposlanstvo bo skušalo zagotoviti v prvi vrsti varnost svoje dežele. Drugič moramo doseči soglasje zainteresiranih držav v razorožitvenem vprašanju. To je cilj, ki mu moramo vsi posvetiti svoje najboljšie sile. Ako se nam končno posreči sporazum in ako prečimo medsebojno oborožitevno tekmovalstvo, bomo lahko zadovoljni, da smo zgradili temelje za znatno omejitev oboroževanja, kar bo v veliki meri razbremenilo vse prizadete narode.

### Izjava predsednika Hooverja

London, 8. jan. A. A. Ameriško odposlanstvo za londonsko razorožitveno konferenco je danes odpotovalo iz New Yorka in prispe v Plymouth dne 16. 1. m. Snoči so bili člani odposlanstva sprejeti v Beli hiši. V izjavi, ki jo je dal predsednik Zedinjenih držav Hoover novinarjem, ugotavlja, da je ameriška delegacija odšla v London v izvrstnem ozračju dobre volje, da bi prispevala k uspešnemu cilju in da je zato dolžnost njegovih rojakov, da podpro to ozračje kolikor je v njihovi moči. Sklepi konference morajo biti taki, da dajo občutek varnosti in zadovoljstva vsem

narodom. Vprašanja, ki bodo na dnevnem redu te konference, so takega značaja, da že radi njihovih tehničnih plati ni pričakovati naglih rezultatov. Konferenca bo trajala 3 do 4 tedne, kar ni mnogo, zato ne smemo pričakovati tako naglega zaključka, ker bo to ena največjih in morda ena najpomembnejših konferenc, kar jih je bilo.

### MacDonald o konferenci

London, 8. jan. (AA.) Pred svojim odhodom iz Lossiemoutha je angleški ministrski predsednik MacDonald v razgovoru z novinarji izjavil, da trdno upa, da bo pomorska razorožitvena konferenca imela popoln uspeh. Ministrski predsednik je naglasil, da so vsa ugi banja glede izida konference nepotrebna in da so popolnoma neosnovana mnenja onih, ki govorijo, da se bo pomorska razorožitvena konferenca ponesrečila. Res je, da obstojajo glede rešitve raznih vprašanj neki spori, vendar niso tako resnega značaja, da bi ogrozili potek konference same. Obstojati utemeljeno upanje, da se bo v teh vprašanjih dosegel med prizadetimi državami sporazum. Ministrski predsednik je nadaljeval, da bo angleška vlada v popolnem sporazumu z angleško admiralteto razorožila v znatnem obsegu, ne da bi pri tem trpela varnost britanskega imperija. Potrebno pa je, da hodo doma in v inozemstvu jasno razumemo, da bo angleška država omejila pomorsko oboroževanje edino le na temelju mednarodnega dogovora.

### Japonska delegacija pri Hendersonu

London, 8. jan. AA. Snoči je sprejel zunanji minister Henderson japonsko delegacijo za pomorsko razorožitveno konferenco v Londonu. Danes se bo sestala japonska delegacija s prvim lordom admiraltete Alexanderom. V par dneh bo sprejel japonsko delegacijo tudi ministrski predsednik MacDonald, ki se vrne v kratkem iz Lossiemoutha v London. Včerajšnji razgovori japonske delegacije z zunanjim ministrom Hendersonom so bili bolj preliminarne značaja. Ob tej priliki je načelnik japonske delegacije poveljil zunanjemu ministru na kratko stališče Japonske v vprašanju križark.

### Naj sodi javnost!

Svoje poročilo o vojaških olajšavah za člane Sokola kraljevine Jugoslavije je zaključil »Slovenski Narod«, ki izhaja v Narodni tiskarni, s temi znaj značilnimi besedami:

»Omeniti je treba kot zanimivost, da današnji »Slovenski list«, ki izhaja v Jugoslovanski tiskarni in je izšel danes celo v povečanem obsegu, o teh znatnih ugodnostih za naše kmečke in delavske mladeniče, ničesar ne poroča.

dosledno s stališčem, ki ga je doslej zavzemalo tako zvano katoliško časopisje glede na vstop članstva raznih telovadnih društev v Sokola kraljevine Jugoslavije.

Kaj je konjsko kopito te lepe zanimivosti, ni treba razlagati in mislimo, da bo že javnost sama ocenila pisanje »Slovenskega Naroda« kakor treba. Zato pa tudi nobenega odgovora na to lepo zanimivost »Slovenskega Naroda«, temveč samo ugotovitev, kaj vse piše »Slovenski Narod«, ki je glasilo res takozvane inteligence.

### Brzojavni prenos slik

London, 8. jan. A. A. Včeraj so bili izvršeni zanimivi poskusi s prenosom slik telegrafskim putem med Veliko Britanijo in Nemčijo. Izmenjane so bile fotografije in pozdravi med direktorjem britskih pošt in nemškim ministrom za pošte in brzojave. Pozdravni govori kakor tudi slike so bile nenavadno jasne. Prenos je trajal 20 minut. Poizkusi so se pričeli ob 3 popoldne v prostorih glavnega poštnege urada. Rezultati so bili docela zadovoljivi. Merodajni krogi so sklenili, da uporabijo ta način prenosa slik in besedil za transmisijo čekov in legalnih dokumentov, kar bo velikega pomena za gospodarstvo.

### Navpičen dvig aeroplanov dosežen

London, 8. jan. A. A. Včeraj so bili v Heston Air Partu zanimivi poskusi z avto-aeroplanom. Poizkuse je vodil znani graditelj aeroplanov Della Serrasse. Letalo se je dvignilo v navpični smeri. Prvi poskusi so bili izvršeni že leta 1926. Nato pa so bili ti aparati izpopolnjeni z novimi iznajdbami. Serrasse je dokazal, da zadošča za dvig aeroplana v zrak prostor malega tenis-igrišča. Propeler je montiran na vrhu aeroplana.

### Dvoje letal ponesrečilo

London, 8. jan. AA. Ministrstvo za letalstvo javlja, da sta trčili danes pri Abu Sueiru v Egiptu dve angl. voj. letali. Pri tem so našli smrt letalski poveljnik Richard Greenstade, letalski častnik Charles Galpin, desetenik Williams in pilot Leonard Green.

## Poroka ital. prestolonaslednika izvršena

Rim, 8. jan. AA. Italijanski presbiter poroča: Danes popoldne je bila opravljena v Pavlovi kapeli na svečan način poroka italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Marijo Jose. Poroki so prisostvovali italijanski in belgijski suvereni ter principi, dalje bolgarski kralj Boris, bivša kralja Portugalske in Afganistana ter 62 tujih princev, med njimi tudi njuni Visočanstvi jugoslovanski knez Pavle in kneginja Olga, razne tuje misije in delegacije ter državni veleposlanstveniki in ves dvor. Službo božjo je opravil kardinal Maffi. Starši poročenca so pred poroko izrekli svoj »daci. Po svečano opravljenih ceremonijah sta se novoporočenca morala večkrat pokazati na balkonu Kvirinajla, kjer so ju odusevleno pozdravljale množice ljudi. Po poroki sta novoporočenca posetila papeža in kardinala Gasparrija.

Pariz, 8. jan. AA. »Havast« poroča iz Rima, da bodo jutri v četrtek na čast poroki italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princeso Marijo Jose velike letalske produkcije, pri katerih bo sodelovalo okoli 150 letal.

Benetke, 8. jan. AA. O priliki poroke italijanskega prestolonaslednika je bilo v Benetkah kakih 60 porok. Novoporočenca so izrazili željo, da bi bili poročeni isti dan, kakor italijanski prestolonaslednik.

### Sovietske ladje v Italiji

Rim, 8. jan. AA. V Cagliari so prispele sovjetske vojne ladje. Poveljnik sovjetske eskadrilje admiral Gallar je obiskal prefekta in vojaškega poveljnika otoka. Nato so ruski oficirji in mornarji stopili na kopno in si ogledali mesto.

## Ljubljanske ceste

Ljubljana, 8. januarja.

Danes, ob 5 zvečer, je imel na inicijativno mestnega gradbenega odseka nadsvetnik ing. Mačkovič predavanje v magistratni dvorani o temi »O dosedanjih in nekaterih novih načinih utrjevanja cestnišča, oziraje se na ljubljanske razmere.« Predavatelj si je torej izbral za predmet svojega predavanja vprašanje, ki že desetletja vznemirja ljubljansko prebivalstvo in tvori resno skrb odločujočih činiteljev. Umevno je zato, da je bila magistratna dvorana polna uglednega občinstva, skoro vseh občinskih svetnikov, z župnikom dr. Pucem na čelu ter uradništva raznih gradbenih in drugih uradov. Prisotni so bili med drugimi ing. M. Kraje, ing. Sbrizaj, ing. Prelovšek, ing. Rueh, prof. Jarc ter mnogi drugi, ki so si pri reševanju vprašanja naših cest pridobili zasluge.

Predavateljeva izvajanja so bila vsestranska, obdelana ne samo izključno s tehničnega stališča. Priznati mu je treba, da je pokazal tudi na gotova dejstva, ki škodujejo kvaliteti naših cest in večajo cestno skrb mestne občine. Predavatelj je med drugim navajal:

Nekdaj pred 80 leti.

Naše ceste so z ozirom na promet doživele tokom zadnjih 80 let dva velika prevrata, ki jih označuje pričetek železniškega obratovanja in pa pričetek splošne uporabe avtomobilov. Naše državne ceste so pred zgraditvijo železnice morale nositi ves promet tudi na velike daljave. Železnice so deklarirale velike ceste zopet in skoro zgolj le na lokalni promet. Dobil smo tedaj lepe in kot miza gladke komunikacije, ki jih imamo kot take v spominu še do izbruha svetovne vojne.

Avtomobili zopet uničujejo ceste.

Ko so se pojavili prvi avtomobili, so dali dobi nov pečat v prometu na naših cestah in razširjevanje avtomobilnega prometa, ki ga naš v zadnjih letih doživljamo, pa povzroča silno propadanje cest. Res je, da se običajno avtomobil ne oddalji preko 100 km od svoje garaže in da se tedaj vedno in vedno vrača na svoje izhodišče. Vrača se pa tudi večkrat na dan. In ker večji gospodarski centri niso tako silno oddaljeni od drugih, vidimo avtomobile tudi na onih točkah glavnih cest, ki so svojčas bile brez prometa.

To vedno naraščajočo posebno osebnege avtomobilskega prometa pa učinkuje silno kvarno na naše ceste, ki so makedamske, to se pravi posute z gramozom.

Pri konjski vpregi deluje teža voza in tovara vedno le navpično ter se vsled tega cestnišče tlačil in deloma tudi drobi pod učinkom železnih platišč. Brzina posebno pri težjih tovarih je mala in prahu skoro ne čutimo. Povsem druga je stvar pri avtomobilu. Tu je glavna teža voza in tovara ter tudi pogonska sila koncentrirana na zadnjih kolesih, ki pogonjajo vozilo. Kolesa sesajo manjše drobce, delajo luknje in povzročajo neznošen prah, kar pospešuje tudi brzina, ki je dosti večja kot pri konjski vpregi.

Radi tega ni čudno, ako naše glavne makedamske ceste pri vedno gostejšem avtomobilskem prometu tako izgledajo, kot pač izgledajo. Ker pa imamo v Ljubljani in njeni okolici na razpolago za posipanje cest v največji meri savski prod iz gramoznice ter manjše količine laniškega dolomita iz lastnega kamnoloma v Lanišču, ki je v vsej ljubljanski okolici najboljši material. Gramoz iz gramoznice na ljubljanskem polju, ki ga uporabljajo vse cestne uprave v bližini Ljubljane, ni povsod dobre in enake kakovosti. Zmrzovanje silno kvari makedamske ceste, da razpadajo pri nizki trdnosti gramozu v prah in blato. Ako hočemo radikalno odpraviti, moramo na primeren način utrditi naša cestnišča. Ljubljana, ki leži v pretežnem delu na savskemrodu, pred vojno ni čutila posebne potrebe, da svoje komunikacije tlakuje.

Tlakovanja pred vojno.

Pred vojno so bile tlakovane nekatere ozke pasaze iz St. Peterske ceste ter Starega in Mestnega trga proti Ljubljani s savskimi krogli. Liti asfalt na betonski podlagi v Selenburgovi ulici. Porfirni polovičarji iz firolskega porfirja, ki so položeni v strni Prešernovi ulici. Regularni granitni selmaki, ki jih je svojčas položil cestni erar na Dunajski cesti.

Obuono stanje bolj frekventiranih komunikacij ljubljanskih po končani vojni je pristilo občinski svet, da je pričel v večji meri tlakovati najpomembnejše ploskve. Pričetek je bil storjen leta 1921. s tlakovanjem Wolfove ulice, katero tlakovanje se je vsled cenene dohvale materiala izplačalo že v dobrih treh letih.

Tlakovanje po vojni.

Do danes so ljubljanske ulice tlakovane: Drobnege granitnega tlaka je 28826 m<sup>2</sup>; tlakovale so se z drobnim tlakom predvsem one komunikacije, v katerih niso še vse hiše v pravilni regulaciji črti ali pa one, po katerih teče tramvaj. Po istem načelu se je položil tudi izsrahiljenih porfirnih polovičarjev — doma naseljenih — drobnih tlak, ki je položen v Frančiškanski ulici. Granitni polovičarji so se položili na nekatera križišča, predvsem pa v Slemškovo in Metelkovo ulico. Porfirni polovičarji so se uporabili za nekatere prehode in

za križišče Aleksandrove ceste z Bleiweisovo cesto. Granitni regularni tlak je položen na Masarykovi in na strmem delu Miklošičeve ceste in južnem delu Resljeve ceste. Poleg drobnega tlaka se je v največji ploskvi položil tlačeni asfalt na betonski podlagi in sicer z asfaltiranjem Aleksandrove ceste, Knaflijeve ulice, Beethovnovne ulice, Gledališke ulice, Miklošičeve ceste, Tavčarjeve in Dalmatinove ulice. Bazaltoid na Kongresnem trgu ter na krajših delih Pražakove ulice in Poljanske ceste.

Tlakovanje je veljalo skoraj 18 milijonov dinarjev, tako da pride v resnici povprečna cena na povprečni tekopi meter 2180 Din.

To pa je le petnajstinka dolžine ljubljanskih komunikacij, ki imajo svoja imena.

Sedaj je še 41.146 km neizgrajenih vozlišč. Po dosedanjih izkušnjah in glasom analize cen stane naprava 1 m navadne makadamske ceste z vsemi zemeljskimi deli in dobavo gramozu povprečno 270 Din in sicer več na jugu, nekaj manj na severu mesta. Naprava 41 km novih cest bi tedaj stala okroglo 11 milijonov dinarjev. Z napravo teh komunikacij pa se vrednosti stavbišč silno dvigne. Saj vemo, da so se n. pr. v Sp. Šiški v dveh letih dvignila stavbišča na večjem parceliranem kompleksu od 14 na 40—60 Din, na nekaterih delih severne Ljubljane celo še za večjo diferenco.

Na 1 m<sup>2</sup> parcele pride le 3,80 do največ 4,50 Din stroškov za ceste. Ako bi tedaj parcelant prispeval največ 4,50 Din od m<sup>2</sup>, pa bi imel ceste napravljen, mestna občina pa ni kakih stroškov, to se pravi, ako bi parcelant prispevali za vsak tekoči meter fronte ob ulici 135 Din, bi to vrglo 11 milijonov dinarjev, parcelanti pa bi napravili še vedno čistege dobička 765 Din na tekoči meter fronte ob ulici ali 765 × 41.000 × 2 = okroglo 65 milijonov dinarjev na vseh 41 km dolgih še neizgrajenih komunikacijah.

Parcelanti odnaso oni, ki spekulirajo s stavbišči in zemljišči, obogatijo relativno v izredni meri, dočim ne prispevajo k napravnim stroškom za komunikacije prav nič. (Torej plačujejo mestni davkoplačevalci dobičke zemljiških spekulantov.)

Kako zboljšati ceste.

S širjenjem mesta se promet veča na mnogih starejših komunikacijah, na katerih makadamska plast ne more več dolgo vzdržati, na tudi v raznih glavnih ulicah novonastalih kolonij je promet vedno večji in bo v kratkem zahteval boljše ureditve cestnišče, ki je makadamsko. Ako vzamemo n. pr. v poštev samo dolžino natlakovanih erarskih cest, ki znaša okroglo 8 km in bi jih erarska uprava tlakovala, bi znašali troški dobrih 17 milijonov dinarjev. Ako pa hočemo dvigniti dolžino utrjenih cestnišč samo na polovico vse dolžine ljubljanskih komunikacij, bi to stalo okroglo 140 milijonov dinarjev.

Tlak iz regularnih kock je predrag. Funkcijo regularnega tlaka lahko predvsem prevzamejo polovično obdelane kocke, za katere so investicije skoraj enkrat manjše. Za ljubljanske prilike, kot kaže že velikost položene ploskve, je pa prav primeren in uporaben drobn tlak, ki je obenem najcenejši tlak za Ljubljano. Pozabiti namreč ne smemo, da za ta tlak v Ljubljani ni potrebna betonska podlaga.

Izmed homogenih tlakov je vsekakor najbolj priporočljiv še vedno tlačeni asfalt. Betonske ceste so sicer cenejše od tlačenege asfalta in le nekaj dražje od drobnega tlaka, vidi pa je, da je zanje primeren le avtomobilski promet.

Se pred svetovno vojno so se v tem pogledu napravili posebno v Angliji je uspeh poizkusi z uporabljanjem katrana (tera) in bitumena (asfalta).

Cestna površina se obdeli s terom ali z asfaltom in sicer z ozirom na izkušnjo, da je voda največji sovražnik ceste, se s površinskiim teranjem ali bitumiranjem doseže, da voda ne pronica v notranjost ceste. Ta notranjost torej se ne more ob zmrzlini niti napenjati, niti se ne more spopasti ustroj ceste hitreje izrabiti, kot se sicer ob vlazi obrabi. Ta način in princip je seveda najcenejši. Treba pa je takoj reči, da se ne more uporabiti za silno frekventirane ceste v mestu, uar pa prenaša najmanj 500 ton na dan prometa.

Nemci n. pr. pravijo, da jih je le ta način rešil popolnega propada njihovih glavnih cest.

Mislim, da bi posebno naša letovišča svoje prašne ceste, ki tjuje odbijajo, mogla zelo lepo s tem načinom utrditi, pa tudi naše glavne ceste bi lahko dobile tako prevlaklo in bi na ta način izginil prah — nadlega sosedom in pa luknje v cesti — nadlega in opasnost za vozništva in pešaka.

Najbolj prometne ljubljanske ceste, to je Gosposvetska, Dolenjska, Tržaška, Dunajska in Zaloška cesta pa tega načina utrjevanja cestnišča ne prenesejo, ker je tu promet znatno večji, kakor 50—100 vagonov dnevno. Treba je misliti na temeljito utrditev cestnišča, to je na tlakovanje.

Predavatelj je zaključil z željo, da bi občinski svet pri prihodnji proračunski debat manj štedil pri potrebščinah za ceste, zakaj štedenje pri cestah je razsipanje.

V znak priznanja temeljitim izvajanjem so vsi prisotni nagradili predavatelja s toplim aplavzom.

### Čsl. proračun

Praga, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaški poslanski zbornici je bil danes predložen proračun za l. 1930. Proračunska razprava se je zavlekla radi vladne krize, tako da je bil za prva dva meseca potreben proračunski provizorij. Predloženi proračun izkazuje nasproti prejšnjim samo malenkostne spremembe. Izdatki so proračunani na 9367 mil. (lansko leto 9534 mil.), dohodki pa na 9420 mil. (lansko leto 9570 mil.). Presežek znaša 53 m. (lansko leto 36 mil.). Finančni minister dr. Engliš je naglašal v svojem ekspezoju stabilnost proračunov od l. 1926. dalje, vendar pa bodo v bodoče problem starih penzionistov in plačila iz mirovnih pogodb povzročila zvišanje državnih izdatkov in obremenitev naravnih dohodkov. Zahteval je, da se mora javna uprava zgraditi bolj gospodarsko.

### Razne vesti

Pariz, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Pri železniški nesreči v Tunisu je bilo dosedaj 11 smrtnih žrtv. Najmanj 5 ali 6 ljudi pa je še pod razvalinami, tako da je smatrati skupno število smrtnih žrtv nad 20. Ranjenih je bilo 30 oseb.

Pariz, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Sedaj, ko je morje postalo mirnejše, je nastalo upanje, da bo mogoče rešiti francosko križarko »Edgar Quinet«, katere zadnji del je pod vodo. S tem bi bilo mogoče rešiti vrednosti 250 milijonov frankov.

Pariz, 8. jan. A. A. Semkaj je prispelo 200 zdravnikov iz Alzacije in Lorene. Alzaški zdravniki si bodo ogledali pariške bolnišnice in zdravstvenec ustanove. Vlada je priredila alzaškim gostom svečan banket.

Pariz, 8. jan. (Tel. »Slov.«) V zadevi protifašistovskega komplota v Franciji je bil včeraj aretiran v Marseille Italijan Chodini, ne da bi se navadel vzrok njegove aretacije. Neuspešna pa je ostala aretacija nekega Pocerfondija, pri katerem niso našli nič sumljivega.

### Kaplan Košiček se ponesrečil

Kranj, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je pri ogledovanju stavbarskih del pri bivši Mayerjevi pivovarni po nesreči padel z odra 3 metre globoko na kamenje kaplan Košiček in se je pri tem občno pobil, zlasti na glavi. Pri padcu si je izbil 4 zobe in je obležal nezavesten. Navzoči so ga obudili in prenesli na dom, kjer je ostal v oskrbi.

Dunajska vreme-ka napoved. Južne Alpe: Bolj oblačno. Nekoliko topleje. Poneže padavine.

## Konec okrajnih blagajn

Š starim letom so izginile tudi okrajne blagajne. Njih življenje je bilo kratkotrajno, kakor je babje leto. Spočela jih je oblastna skupščina z naredbo dne 27. oktobra 1928, in v začetku avgusta 1929 so začele živeti.

Nove okrajne blagajne so prevzele dedičino starih okrajnih blagajn, ki so že 100 let životarile, mnogokrat neopazene, pri okrajnih glavarstvih, ter so kajpada s to dedičino prevzele tudi nekaj bremen, ki v začetku novi ustanovi niso pustile kakega večjega razmaha. Delokrog novih okrajnih blagajn je bilo pred vsem pospeševanje vseh panog kmetijstva, socialnega skrbstva ter strokov. šolstva. Okrajna blagajna je bila zbor zastopnikov občin, ki je izvolil iz svoje srede odbor, kateri je vodil okrajno blagajno v duhu uredbe o okrajnih blagajnah in pa v skladu z inicijativo, ki je prihajala od članov blagajne. Skušnja je pokazala, da je bilo zdrave inicijative več, kakor bi je bil kdo pričakoval.

Nimamo pri rokah poročil vseh okrajnih blagajn, a o najbližji, za okraj ljubljanska okolica, pa lahko poročamo.

Občna zbornica je imela dva, in sicer meseca maja, ko se je konstituirala, in pa 8. avgusta, ko je sklenila proračun za leto 1929. V posledici tako kasne predložitve proračuna — kar pa ni bila krivda odbora — je bilo pomanjkanje sredstev za organizatorično in propagandno delo. Po proračunu bi morala dobiti okrajna blagajna za ljubljansko okolico do konca leta 352.396 Din okrajnih doklad, a dobila jih je samo 127.140 Din.

Po izdatkih za opremo pisarne — mislilo se je, da bodo okrajne blagajne trajnejša institucija — za stroške dvakratnega občnega zbora, nabavo knjig, pisarniških potrebščin, sploh za upravo v smislu uredbe — je izdal odbor okrajne blagajne za namene socialnega skrbstva 15.000 Din, za pospeševanje kmetijstva 31.280, za obrtno-nadaljevalne šole 8000 Din, za okrajne, recte občinske služe 10.900 Din in za babice 21.150 Din.

Odbor je bil mnenja, da ustreza namenom okrajne blagajne najbolj, ako opre delovanje na že preizkušeno. Zato je podpiral s spodbujanjem in denarnim podpiranjem vse, o čemer je bil prepričan, da bo koristno.

Tako je prispeval za gospodinjke tečaje na Ježici, na Vrhniki in na Igu, ki se še sedaj vrše. Tudi v druge kraje je bil rad poslal voditeljice gospodinskih tečajev, katerih pa ni mogel dobiti. Potreba in želja po gospodinskih tečajih je splošna in se bodo po tem, ko bodo

končani prej imenovani tečaji, vršili še v St. Jurju na Vrhniki večerni tečaji itd.

Kmetijska predavanja so bila v St. Juriju, v Želimljah in na Igu. Tudi za Vrhniko, Dol. Horjul je okrajna blagajna plačala predavatelja.

Določila je tudi podporo za šolske drevesnice, podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva, kmetijske podružnice, kmetijsko-nadaljevalne šole, živinorejske in druge zadruge, seveda le tiste, ki so se pobrigale za to.

Za okrajno hiralnico je bilo že v proračunu predvidenih 70.000 Din, a tudi za občinsko hiralnico v Sostrem, za snujočo na Vrhniki, je določil odbor izdatne podpore itd. Banska uprava bo dobila še okrog 225.000 Din denarja iz doklad okrajne blagajne in tako bo banska uprava, ki je prevzela aktivno in pasivo okrajne blagajne, lahko izplačala vsem, katerim je odbor okrajne blagajne namenil podpore.

Z odpravo oblastnih samouprav so morali končno izginiti tudi njeni pomožni organi, kakor so bile okrajne blagajne in okrožni zdravstveni zastopi. Kaj bo namesto teh, danes še ne vemo. Da se nekaj namerava ukreniti, lahko sklepamo iz tega, ker so morali odbori okrajnih blagajn predložiti banki upravi dva proračuna; prvega za čas od 1. januarja do 31. marca 1930 in drugega za proračunsko leto 1930-31, ki se začne 1. aprila. Postavke teh proračunov bodo prišle v proračun banovine, od koder bodo morda financirane ustanove, ki bodo prišle namesto ukinjenih okrajnih blagajn, ako bo sploh kaj prišlo, zakaj okrajne blagajne ni zdravstvena okrožja so bila samo v deželah bivše Avstrije.

V proračunih, ki jih je sestavila okrajna blagajna za ljubljansko okolico, je kolikor mogoče preskrbljeno za kmetijstvo, socialno skrbstvo in obrtno prosveto, kar je bilo tem lažje, ker se v proračunu ne nahaja več postavke za okrajne, recte občinske služe in za okrajne babice, za katere bo moralo biti od drugod preskrbljeno.

V proračunu za proračunsko leto 1930-31, ki ga je vložil odbor okrajne blagajne, je za upravo vnešeno 19.500 Din, za obrtno šolstvo 30.000 Din, za kmetijstvo 165.000 Din in za socialno skrbstvo 147.000 Din, kar so izdatno večje vsote, kakor je pa mogla razpolagati okr. blagajna v minuli dobi.

Vsekako bo naslednica okrajne blagajne nadaljevala v ugodnejših razmerah delo bivše okrajne blagajne in tudi uspešno, ako ga bo nadaljevala v započetni smeri.

F. J.

## Jubilej - dela za ljudstvo

Župnik Val. Mikuš — 70-letnik

St. Jurij ob J. žel., 7. jan.

Dne 7. t. m. je obhajal kanonik in župnik g. Valentin Mikuš sedemdesetletnico svojega rojstva in štiridesetletnico pastirovanja v St. Juriju ob juž. žel. G. jubilar se je skozi vsa leta z izredno vneto udeležbo na verskem, kulturnem in gospodarskem polju. Da je St. Jurij v verskem oziru dika šmarske dekanije, je zasluga g. Mikuša. Vsem katoliškim organizacijam v St. Juriju je bil g. Mikuš ustanovitelj, buditelj in učitelj in jim z neumornim delom pomagal, da so procvetale. V času, ko se blizu in daleč ni bilo društvenega doma, posojilnice, izobraževalnega društva, je že v Senti Jurju stal katoliški dom, je bila posojilnica, je bilo izobraževalno društvo. Vse to obstoji še danes — delo g. jubilarja. Vsestranskemu delovanju gosp. Mikuša čast in priznanje! — Sedaj, ko obhaja jubilej sedmih križev, mu kličemo: Še mnoga srečna in blagoslovljena leta!

## Prva lara v školi

Adlešiči, 3. januarja.

Smo pa že Adlešičani drugi »tičiči« kot so Ljubljanci, čeprav je Ljubljana večja vas kot Adlešiči na Belokranjskem.

Ko sem bral v 1. številu letošnjega »Slovenca«: »Kako Ljubljana raste, živi in umira«, sem si mislil, zakaj pa ne bi »Slovenec« poročal, kako raste, živi in umira župnija Adlešiči, ki je prva v škofiji po abecedni.

Prebivalcev ima 1341. Od teh je v tujini 76. Torej jih je doma 1265.

Sedaj pa naj sledi statistika od teh 1265 ljudi v zadnjih štirih letih:

Leta 1926.: porok 10 parov, umrlih 31, rojenih 51; 1927.: porok 16 parov, umrlih 25, rojenih 40; 1928.: porok 16 parov, umrlih 35, rojenih 75; 1929.: porok 10 parov, umrlih 16, rojenih 49.

No, sedaj pa naj vsak prevdari, kdo bolj napreduje ali Ljubljana ali Adlešiči! ek. —lk.

## Za most čez Savinjo

Sv. Marjeta v Rimskih toplicah.

Ko nam je lanski Matija razbil in odnesel pol mosta, je okr. glavarstvo 11. marca sklicalo zastopnike prizadetih in priporočilo, naj bi okoličani sorazmerno prispevali. Ustanovil se je gradbeni odbor z g. K. Dvorškom na čelu. Ta ni mogel začeti z delom, ker je manjkalo denarja. Po inicijavi g. Deželaka si je ogledal stvar sam oblastni komisar gospod dr. Natlačen in obljubil primerno podporo. Tudi občini Sv. Krištof in Marija Gradec sta prispevali določene zneske. Najizdatnejšo podporo pa je dal okr. cestni odbor. Tako se je moglo v septembru začeti z delom in sta bila radi ugodnih vremenskih razmer zgrajena še dva nova betonska stebra in tisti del zgornjega ustroja, ki ga je bil odnesel lanski led. Zaenkrat je možen samo pešprehod. — V splošno korist je želeli, da se začeto delo čimprej dovrši, ker brez tega mosta ni prave zveze med oblasno cesto Celje—Radeče na desnem bregu Savinje ter Rimske Toplice—Mišji dol—Jurkloster—Planina na levem bregu; lokalni faktorji pa teh stroškov ne zmorejo.

## Vlomilci na žel. postaji

M. Sobota, 6. januarja.

Kakor doznavamo, je imela železniška postaja v Bučevcih v Silvestrovi noči nezaželjene in nasilne goste. Neznani vlomilci so vdrl v pisarno in se spravili nad železno blagajno. Ker se v pisarni niso čutili varne, so pograbili blagajno in so izginili z njo v črno noč. Ko so bili na varnem, so jo položili na tla in so tako dolgo razbijali po njej, dokler je niso odprli. V njej so našli okrog 600 dinarjev kovane denarja. Tega so pobasali in odšli. Pri svojem delu vlomilci na dobro srečo niso bili temeljiti. V nekem zvltku je namreč bila tudi večja vsota papirnatega denarja. Ta se je srečno rešil njihovih prstov, ker koverta niso pregledali.

vel tistih, ki niso bili z nami in se spomnili umrlega prijatelja. V njegov spomin je profesor zopet narečil vina. Tolike galantnosti še nismo videli in nekdo mi je zašepetal na uho, da je premoščeni naslov »Riba« in da bi bilo morda bolje reči »Pečena riba«.

»Prav gotovo je prišel novi čas — Cankar ga je zaslužil. Zupančič je šel mimo. Med nami pa vre življenje kot kipeči most. Sto mehurčkov je še v kadi. Tepejo, grizejo, prerivajo se med seboj, a glej — dan — dva in iz mosta bo vino, lepše, bolj rdeče, močnejše. V vojski smo dorasčali in spoznali gorje človeštva. Pijmo, bratje!«

»Škoda, da Hudirja ni med nami. Talent je, le da je marksist. Čudno, da se ne zaveda, kaj je lepota in idealizem. Celotno trdi, da mora biti umetnost propagandna sama po sebi, po svojem življenju in vrag vedi, kaj hoče šel«

»Umetnost je le čista forma...«

»In duša, lepa Beatrice, mora biti v njej.«

»Res — vrag ga vzemi — narobe Kramer — žurnalizem.«

»Ni res — med borci je in boljši od Barbussea.«

»Umetnost je le čista forma in ne borba, kaj pravite vi, gospod profesor?«

»Eden in drugi ima prav. Na primer — kristal — krasna forma — v njej pa brze in se borijo elektroni...«

»Tako je! Zivela teorija! Pijmo!«

»Pravzaprav, današnji čas je čas razprav in razglabljanj. Pesem in proza je postranska stvar, da so le razprave o njej in o pokretnih duhov, o silnih borbah duš.«

»Morda je pa pesemca tudi lepa,« je rekel v kotu najmlajši, »saj Prešeren...«

Nihče ni slišal. Najmlajši je umolknil...

## Požar v Zagorju

Zagorje, 8. januarja.

Sinoči okrog 6. do 7. ure zvečer sta se zabavala g. Ignacij Bebar, mizar v Stopah (tako se imenuje Zaselje par hiš med Toplicami in Podkrajem — uradno pa je to že vas Loke) in njegova žena z malim otrokom, ki sta ga vzela za svojega. Po trudopolnem pridnem delu prijeten, nedolžen oddih! Med tem pa ni mirovala zločinčeva roka — od zgoraj je začel goreti hlev — in si težko predstavljamo, da bi vzrok požara ne bil zločinski... In v veselo razpoloženje družinice je planil fant, ki se je pri g. Bebaru pred enim letom učil mizarstva, pa je zakričal: »Mojster, mojster, pri Vas goril! Vaša baraka gorile«

Pa so planili iz hiše, vse je bilo v ognju, skočili v hlev, ki je bil že poln dima in je že tudi strop okrog in okrog gorel, pa so s težavo rešili kravico. Hoteli so jo že prej prodati. Pa je skrbna gospodinja odsvetovala. Sami so si napravili nekaj mrve — dva voza jo je bilo že, včeraj pa je gospodar pripeljal še dva voza kupljene, da bi se žival prehranila do spomladi — pa je s hlevom vred vsa mrva pogorela; mnogo desk je bilo shranjenih tam, nekaj so jih ljudje rešili pred požrešnimi plameni — stavba sama pa je kup očrnelih tramov, groblja zdrobljene strešne opeke in kup razpalega zidu!

G. Bebar si je pred kratkimi leti postavil novo hišo tik ob cesti pod visoko skalo, poleg hiše pa je imel gospodarsko poslopje, zgrajeno pred dvema letoma. Vse, kar ima, je delo pridnih rok! Sedaj pa požar! »Vsak deset poštenih prstov na rokah sva imela — drugega nič; vse sva prigarala« — in solza je kanila gospodinj iz očesa.

Pač res žalosten pogled na bridko uničene sadove trdega dela! — G. Bebar je uničeno stavbo imel sicer zavarovano, vendar jako nizko, tako, da škoda še daleko ni krita!

## Revolverski junak v jarku

M. Sobota, 6. januarja.

Danes po večernicah se je odigral v Crensovem dogodek, ki je žalosten in obenem tudi komičen. Med domače fante, ki so stali pred gostilno se je pomešal neki tujec. Bil je precej vinjen. Seveda se je takoj začel bahati s svojim »junaštvom«. Da bi junaštvo tudi dokazal, je potegnil iz žepa revolver in je začel meni nič tobi nič streljati. Fantje so v prvem trenutku osupnili, ko pa so videli, da se ta igra lahko konča tudi z nesrečo, so navallili na tujca, da bi ga razorožili. Postavil se je v bran in ni miroval prej, dokler ni ležal v obcestnem jarku. V boju je dobil več udarcev. Ranjen je bil na čelu in na obrazu, tako da je bil ves krvav. Pretepu je naredil konec mož postav, ki je tujca odpeljal proti Beltincem.

Vzgoja otrok je stvar šole in staršev. Kdor hoče odgojiti svoje otroke kot zdrave in vesele ljudi, ne daje jim alkoholnih pijač, marveč

**OVOMALTINE**

ki je najkoristnejši za dopolnitev in okrepitev organizma.

## Škrivnostno kolo

M. Sobota, 5. januarja.

Pravo senzacijo je vzbudilo kolo, ki se je predvčerajšnjim pojavilo pred vhodom v župnišče. Nekdo ga je pripeljal že zjutraj. V začetku se ni nikdo zanimal zanj. Ker pa do večera ni bilo odpeljano, se je začelo vznjati zanj zanimanje. Popolnoma upravičeno, kajti kmalu se je ugotovilo, da tiči za kolesom neka skrivnost. Pod sedežem je bil skrit kosček papirja, na katerem je bilo zabeleženo, da se nahaja v torbici pismo, v katerem je vse povedano. V torbici se je res našlo pismo. V njem je neki neznanec (podpisa seveda ni bilo) prosil, da bi se izročilo kolo tukajšnji orožniški postaji. Glasom pisma je bilo kolo ukradeno v Crensovih meseca septembra ob priliki »prošenja«. Zdaj pa je bilo pripeljano nazaj. Komu je bilo kolo ukraden, kdo ga je ukradel in kdo pripeljal nazaj, se iz pisma ni dalo razbrati. Sedaj ima zadevo v rokah orožništvo, ki bo gotovo razvozlati zagonetko. Podobnega slučajja tu še ni bilo, zato vlada radi te skrivnostne zadeve tem večje zanimanje.

## „Pierrot-Lanolin“ krema

(tuba stane Din 6.—) je sestavljena iz čistega lanolina, ki je živalski preparat in se vsled tega neprimerno boljše veže z Vašo kožo kot mineralne snovi. Kožo vam naredi mehko in gladko, odporno za vse kvarne vremenske uplive.

**Drogeri a Gregorič - Ljubljana**

Prešernova ulica 5

Magajna Bogomir:

## Pr

Gospod univerzitetni profesor je ljubil literate in hotel biti mecen. V visokem spoštovanju je bil zato med nami in dali smo mu časten naslov: »Riba«. Izviral je ta naslov še iz tistih dni, ko smo študenti, suhi vsi od prvega do zadnjega, iskali »Ribo« po kavarnah, ki bi težko breme računa nase pripravljene vzeti bila.

V teh velikih počitnicah so prišli zlati časi v našo deželo. Poiskati »Ribo« za en večer, ni težko, poiskati jo za cele počitnice, je nekaj edinstvenega. Gospod profesor pa je kar sam padel v naše roke. Med petjem smo ga zajeli sredi ceste in dasi je stopal v začetku nehotne med nami, je bil v prihodnji uri na dnu globoke kleti kaj dobre volje. »Et in primis professores.« — smo zapeli iz polnih grl, hvallili njegovo teorijo o vrtenju elektronov v prirodnih kristalih in napijali v njegovo čast. Ves hvaležen nam je priznal, da pozna naslove nekaterih naših pesni in novil. »Najprvo pa je, da dvignete kulturo človeških sre v solnčne višine,« nam je rekel, »da odpravite socialne krivice in ne trepetate pred nobenim in niti pred lastno ženo ne in naj bodo žrtvovane magari vse vaše osebnostne koristi.« — »Hurra!« smo vzdikali vsi in se pobratili z njim. »Da bi vsi, ki bi morali, hoteli razumeti to. Inteligenca je zašla v nič. Pusti si popravljati svoje življenje in svoja dela od zunanjih nič prirodnih sil. Taki so kot Marcus Twain, ki si je pustil od žene in hčerke brisati vse važnejše odstavke v svojih delih, da ne bi nastala morda razburjanje radi njih. Vam, gospod profesor, Vam pa vsa čast! Če bo kdo nastopil proti Vaši teoriji, bomo dvignili z Vami pesti v zrak.«

»Tako je,« je rekel gospod profesor in udaril s pestjo po mizi. V pogovoru smo uničili nekaj no-



## Prehladi

prično po navadi z nahodom. Druga resnejša obolenja lahko slede. Tu pomagajo

## ASPIRIN- TABLETE

ki imajo dobrodejni vpliv pri vsakem prehlajenju in preprečijo nadaljne nevarnosti.

Zahtevajte samo originalni zavoj „Bayer“ z modro-belo-rdečo banderolo.



## Stroški prenešenega delokroga

Ljubljana, 8. januarja.

Prav znatno in vseskozi pasivno postavko v proračunu mestne občine tvori prenešen delokrog. Vsega kritja za 1.1930 izkazuje proračunski predlog le 800 Din, potrebščin pa 572.973 Din. Pod prenešen delokrog spadajo: vojaški urad, posredovalni urad, stanovanjsko sodišče, borza dela, prispevek za državno policijo, podpora vojaškim obvezancem in odgonsko postaja.

Vojaški urad bo za 1.1930 zahteval 240 tisoč 777 dinarjev stroškov (lani 260.818 Din, 1.1928: 293.033 Din).

Posredovalni urad: 37.210 Din (lani 36.044, 1.1928: 36.766 Din).

Stanovanjsko sodišče in borza dela sta do 1.1928 tvorili manjši postavki v mestnem proračunu. Odkar pa sta njuni funkciji prevzela redno sodišče in državna borza, sta ti postavki v proračunih za 1.1929 in 1.1930 izpadli.

Največja postavka v tem proračunskem delu je prispevek za državno policijo. 1.1928. je ta postavka znašala 22.759 Din, 1.1929 pa se je povečala na več kot desetkratno: 273.535 in letos tvori ta postavka prav toliko kot lani. — Podpore vojaškim obvezancem znašajo 5.990 Din (lani 5000 dinarjev, 1.1928 niso znašale nič). — Odgonska postaja bo zahtevala za 1.1930 6950 dinarjev stroškov (1.1929 6350 Din, 1.1928 4197 Din), razni stroški pa 50 Din.

Prenešeni delokrog spad med tiste redke proračunske dele, ki bodo letos zahtevali le za malenkostno vsoto manj stroškov, kakor lani. 1.1930 bodo znašale potrebščine skupno 572.973 Din, 1.1929 se pa znašale ne nekaj več: 582.247 Din, dočim so znašale 1.1928 samo 380.658 Din. Ta veliki porast od 1.1928 do 1.1929 in 1.1930 ima pač vzrok v veliki zahtevi države za policijo.

★ Telesno zaprtje, slaba prebava, nenormalni razkroj in gnuloba v črelih, prevelika množina kisline v želodčnem soku, nečista koža na obrazu, na hrbtu in prsih tvori, mnogi katari, ustne sluznice izginejo prav kmalu z rabo naravnega »Franz-Josef-grenčice«. Stevilni zdravniki in profesorji »Franz-Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrokih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tako smo pili in govorili in bili zastopniki jasnih linij vsak večer. Gospod profesor pa je rekel: »Nič ne sme biti prikrito med ljudmi, pravimi ljudmi.«

Nekoč je bil posebno dobre volje in nas je o polnoči povabil na dom. »Fin liker, vam pravim in vina bomo skuhali.«

Šli smo in stopali drug za drugim prav prstih čisto tiho v stanovanje, da se njegova žena ne prebudi.

»Glejte,« je rekel profesor, ko je postavil samovar na mizo v salonu, »tele lepe rdeče rože, na katerih stoji samovar, je vtkala žena ob najini po roki.« Nalival je spirita v gorilnik. »Silno rada me ima še danes.« Nalival je vina v posodo. »Kot včasih v Rusiji, vam rečem, je prijetno sedeti v zimu ob gorečem samovarju. Ze Dostojevskij, še bolj pa Leonid Andrejev je...«

Pritaknil je vžgalico in takrat smo priskočili vsi in začeli biti z dlanmi po prtu. Profesor je v nerodnosti razlil spirita in nad rdečo najlepšo rožo je potoval krasen modri plamen. Kot besni smo tolkli po njem in ko smo ga udušili, je stal profesor bled kot mrtev med nami. Proj lepa rdeča roža je bila le še črnkasta, umazana lisa. »Gospa so poslali vprašat, kaj je,« je rekla služkinja, ki je prišla v salon. »Nič, nič, lepo pojdi spat, Mici,« je jecel gospod profesor.

»Najboljše, vsaj za enkrat, veste, najboljše je, da to zakrijemo, kaj ne?«

»Kar lepo prepognimo pri na dvoje in zakrijmo osmojeno rožo,« smo rekli mi in storili tako.

»Liker kaj s seboj vzemite,« je šilil profesor. Razumeli smo vsi in odhajali čisto tiho skozi vrata.

Radi tistega prta se je za dolgo časa razkropila naša družba, le najmlajši je še včasih sedel prav sam tam dolj za svoj denar in pisal pesemce.



so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske krali v naše telo. **Razari tudi** razbijajo na zabavi okusne ANACOT-pastilje dr. Wanderja, da se obvarujejo prehlada, nahoda in influence. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

## Koledar

Četrtek, 9. januarja: Julijan in Bazilisa, mučenca.

## Osebnosti

**Iz vojaške službe.** Po službeni potrebi so bili odrejeni na službo v poveljstvo ljubljanskega vojnega okrožja polni kapetan II. razr. Branko Kozobarič in peh. poročnik Vitomir Jovanovič; štabu poveljstva dravske divizijske oblasti je bil dodeljen peh. kapetan I. razr. Boško Djuričani; na službo v upravo zrakoplovno-tehničnega zavoda zrakoplovni kapetan II. razr. Milan Zaklan; za opazovalca t. zrakoplovnega polka zrakoplovni podporočnik Pavle Dominko in za vršilca dolžnosti knjigovodje glavnega skladišča admira. poročnik topniško-tehnične stroke Ljudevit Višnecki.

## Novi grobovi

**† Frank Lovšin.** Žalostnim srcem naznanjamo, da je nemila smrt vzela iz naše srede preljubelega soproga, očeta in sina ter brata, gospoda FRANKA LOVŠINA iz Brež pri Ribnici, ki ga je v starosti 27 let zadela smrtonosna nesreča v rodniiku Creighton nime v Kanadi, kjer je bil zaposlen. Vsled udarca kamna je po dveh dneh težkih bolečin izdihnil svojo blago dušo. — Dolžni smo tem povodom zahvaliti se vsem, ki so darovali vence in cvetje in ga v tako obilnem številu spremlili na zadnji poti. Obilen sprevod pri pogrebu in številni venci, ki so zaljalsi Tvojo krsto, dragi Frank, so nam dokaz, kako so Te vsi ljubili. Nam vsem ostane v globokem spominu, dokler se zopet ne združimo s Teboj v boljšem življenju pri ljubem Jezusu. Žalujoci: Fani, soproga: Matilda, hče: Janez in Marija Lovšin, starši: Janez, Josip (v Kandji), Lojze, Ludvik, Marija por. Papič (Združ. države), Angela por. Klun, bratje in sestre.

**† Trije pogrebi.** M. Sobota je imela v nedeljo kar dva pogreba. Obe žrtvi je pobrala smrt v bolnici tekom enega dneva. Prva je bila 80 letna občinska reva Terezija Žalik, ki je sicer bolehal, vključno temu pa je umrla nepričakovano po polurnem smrtnem boju. Popoldne pa je bila pokopana ravno desetkrat mlajša, 8 letna Hel. Vagi, hčerka mizarskega mojstra v Pucančih. Bila je operirana na slepiču. Operacijo je stečno prestala, pozneje pa so nastopile komplikacije in pobrala jo je na neizmerno žalost staršev nemila smrt. — Istega dne je bila v Gornji Lendavi pokopana 80 letna E. Hajdinjak. Bolehala je pet let.

**† Umrla** v cvetu mladosti dne 28. decembra v Mitrasenu v Srbiji gdca Senka Pupačič in bila pokopana na domačem pokopališču. N. p. v. m.!

N. p. v. m.!

## Mala kronika

**★ Nekateri** se niso poravnali naročnine za nekaj mesecev lanskega leta, dasi so list redno prejemali. Naj se — zelo prosimo — spomnijo svoje dolžnosti.

**★ Gospodinski tečaj** na Jezici. Hitro potekajo zadnji dnevi gospodinskega tečaja. Z neverjetno naglico se bliža dan, ko bodo dekleta pokazala svoja dela. Pod vodstvom učiteljice in voditeljice tečaja gđ. Grosove se pripravljajo dekleta kakor čebele za kmetijsko gospodinsko razstavo. Razstava se bo vršila v nedeljo 19. januarja 1930 v Društvenemu domu na Jezici. Razstava bo odprta od 8 zjutraj do 6 zvečer. Na razstavi bodo razporeženi vsi izdelki, katerih se se dekleta v teku 10 tednov naučila. V kolikor smo že sedaj prepričani, bo razstava gospodinskega tečaja pod spretnim vodstvom gđ. Grosove, ki je dekleta v tako kratkem času toliko naučila, v pomos Jezici, njej samji pa v veliko priznanje.

**★ Odkrite freske.** Pri Sv. Andreju, prijazni škofjeloški podružnici je tukajšnji g. kaplan zasledil pod beležem izredno lepe gotične freske. Prezbitelj je okrašen z bogato gubasto preprogo, ki sega izredno visoko proti stropu. — N trih stenah za velikim oltarjem pa se vrstijo stoječi svetniki z napisnim trakom nad glavami. Tehnika in barva slik je prvovrstna, posebno izraziti so obrzi. Če so te slike, kot po večini v drugih loških cerkvah, Jerneja iz Loke, so gotovo njegovo prvovrstno delo. Tudi ohranjenost so jako dobro. Ko se odstrani ves belež, se bodo slike šele pokazale v vsej svoji krasoti.

**★ Mošnje-Brezje l. 1929.** V lanskem letu je bilo krčevnih 18, pokopanih 26, poročenih pa 256 parov. Najstarejši ženin je imel za seboj 68, najmlajša nevesta pa 17 let. Naj ta živi še trikrat 17, pa ji bo tudi 68 let. Med umrliimi je bil najstarejši Alojzij Knafeč, oče g. jeseniškega kaplana Janeza; 84 let je vzorno kmetoval; leta 1930 bi se bili veselili z njim pri zlati poroki; pa skromni mož se je slavlju tiho umaknil.

**★ Pri večeršnjem smrtnem oznanilu** po pok. gospej Franji Paternoster je po pomoti izostala ura pogreba. Pogreb se vrši danes ob 3 popoldne iz hiše žalosti Studence št. 27 na pokopališču v Dev. Mar. v Polju.

**★ Sreča v nesreči.** Z Jezice. Včeraj je izgubila neka ženska veliko vsoto denarja (naj 6000 Din), ko ga je ravno hotela oddati v hranilnico. Vtaknila ga je v nedrje, ter ji je izpadel, ne da bi vedela. K sreči pa je šla kmalu nato za njo ga. Ahlinova z Jezice 16, ki je našla ves denar še nedotaknjen. Ženska, ki je denar izgubila, je bila vsa prestrašena, čes: »Nikdar več ne bom videla svojih kovačev.

Od samega strahu niti jesti ni mogla ves dan. Na večer pride k g. župniku, ki je bil že obveščen o najdenem znesku. Ta ji pove, da se je dotičnik, ki je denar našel, že oglasil pri njem. Seveda je bila zopet vsa vesela. Le sreči je pripisati, da je našla ga. Ahlinova denar, sicer bi ga bila težko še kdaj videla.

**★ V cerkvi pretepel žensko.** Iz M. Sobote: Iz Perloče poročajo o dogodku, ki je razburil vse župljane in je vzbudil ogorčene proteste. Ker je župnijska cerkev mala, je vladala vse te praznike med službo božjo v njej velika stiska. Na praznik Novega leta pa je bila cerkev še prav posebno nabita. To je razjezilo nekega možakarja tako močno, da je jezo tudi na zunanaj pokazal. Znesel se je nad neko 40 letno žensko. Začel jo je tolči po obrazu in je tako dolgo udrihal po njej, da jo je kri obilila. Šele sedaj se je nesrečni možakar zavedel, kaj je storil. S pretepanjem je prenehal. Uboga žena je dobila do osem močnih udarcev. Iskala je zdravniško pomoč. Zadevo pa bo obravnavalo tudi sodišče.

**★ 90-letna starica** poskušala harakiri. — Harakiri je japonska beseda in pomenja japonski način samomora, namreč, da si človek z nožem prepara trebuh. Samomori so, hvala Bogu, pri nas dokaj redki, harakiri pa še bolj. Kaka strašna tragedija ali popoln obup ali še bolj verjetno, duševna zmedenost, je dovedla 90-letno prevžitkarico Agato Leskovec iz Unca pri Rakeku, da si je hotela na tako grozen način vzeti življenje, ko je vendar živela že 90 let in je gotovo v tem času doživela že mnogo trpljenja, samomorilskih namenov pa le ni imela. V torek popoldne si je s pipcem prerezala trebuh. Njene poskobe so hude, zdravniki v ljubljanski bolnišnici, kamor jo je v torek zvečer prepejal reševalni avto, pa so mnenja, da bo starica kljub temu še okrevala. Čudno, da si hoče celo 90-letna starica jemati življenje!

**★ Konjersko društvo** za Mariborsko oblasť sporoča: Generalna direkcija državnih železnic je dovolila z rešenjem z dne 2. januarja 1930 št. 104597-29 za občni zbor Konjerskega društva za Mariborsko oblasť, kateri se vrši dne 15. januarja v Celju 50% popust za vozne karte veljavne za vse vlake izveniši S.O.E. od dne 13. do 17. januarja za udeležence tega občnega zbora. Potrdila udeležbe se bodo dobila na občnem zboru.

**★ Učbenik ruskega jezika.** Spisal prof. J. Orožen. Cena 50 Din, vezano v celo platno 64 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Vsem ljubiteljem ruskega jezika knjigo toplo priporočamo. S knjigo se bomo podrobno v našem listu še pečali.

**★ Continental pnevmatika.** Dotičnik, ki je pred nekaj tedni blizu Trebnjega našel kompletno pnevmatiko, naj javi svoj naslov upravi »Slovenec«.

**★ Platonov Phaidon** v Sovretovem prevodu in Plečnikovi tiskarsko-umetniški opremi je na razpolago. Založnik knjige, društvo prijateljev humanistične gimnazije, je razposlalo vabila za naročbo knjige v pričakovanju, da jo bo vsak ljubitelj lepe knjige in klasične izobrazbe gotovo naročil, zlasti, ker je subskripcijska cena — do 15. jan. — izredno nizka (30 Din). Naročila sprejema Zaloška solskih knjig v Ljubljani, Gradišče 4.

**★ Gospodinjice.** Vaše perilo pere, posuši, munga ali lika tovarna Jos. Reich.

Kakor »Buddha« čajeva izbira preparira se in konservira druga zmes obojena ne, brez dvoma, saj to priča plemenit aroma.

Tea Import Ljubljana, Askerčeva 3.

## Ljubljana

### Kaj bo danes?

Drama: Brez ljubezni. Red. C.

Opera: Tišar. Red. E.

TS. K. Skala: Predavanje g. Kajzelja: Lamerjev princip alpinizma. Ob pol 9.

Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli. Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič. Sv. Jakoba trg 9.

★

○ Mesina občina razobesi povodom rojstnega dne Njenega Velicanstva kraljice Marije dne 9. januarja na svojih poslopih državne zastave. Vabim vse meščane, da razobesijo na svojih hišah državne zastave. — Zupan: Dr. Puc l.r.

○ XII. prosvetni večer, kateri bo v petek 10. januarja 1930 ob osmih zvečer v verandni dvorani hotela Union, bo posvečen lanskim »Svetovni razstavi v Barceloni«. Za uvod zapoje g. Niko Kuret nekaj španskih pesnic, nakar sledi predavanje ravnatelja Putnika g. Vlad. Pintarja o razstavi v Barceloni in Montserratu. Predavanje je opremljeno s skopičnimi slikami. K predavanju vpludno vabimo p. t. občinstvo. Vstopnina sedeži rezervirani 5, navadni 3, stojšča 2 Din.

○ Ne zamudite skopičnega predavanja, ki ga priredi Slovensko planinsko društvo v ponedeljek dne 13. t. m. ob 20 v veliki dvorani hotela Union. Predaval bo univ. docent g. dr. Otto Steinböck iz Inomosta o znamenitih otokih Fär-Oer, kjer so glavna lovišča kitov, ter o zanimivih izletih po Grönlandiji. — Predprodaja vstopnic v pisarni Slovenskega planinskega društva, palača Ljubljanske kreditne banke, IV. nadstropje.

○ Pridobitni in prometni davku za leto 1930 zavezane osebe se opozarjajo, da vložijo prijave do vstetega 5. svečana 1930 pri mestnem magistratu v mestnem ekspeditu. Mestni trg 27, III. nadst., soba št. 48 ali pa pri davčni upravi. Pozneje vložnim prijavam se zaračuna globa 3% do 10% od osnovnega davka. — Tiskovine se dobijo pri mestnem magistratu ali pri davčni upravi. Voč je razvidno iz razglaš, ki je nabit na mestni deski.

○ Davčni razglas. Davčna uprava Ljubljana mesto razglaš: Potujoči agenti, trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev po členu 42, druga skupina, točka 1 zakona o neposrednih davkih. Nezavisno od čistega dohodka plačujejo navedeni ta davek pred začetkom poklica v letnem iznosu 1000 Din. (Cl. 52 in 53 omenjenega zakona o neposrednih davkih.) Davek se plača pred začetkom izvrševanja poklica v prvi polovici leta v celnem letnem iznosu po 1000 Din, če se pa poklice prične izvrševati v drugi polovici leta, pa v znesku 500 Din. (Clen 148 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih.) Če se potujoči agent ali trgovski potnik ne more izkazati

a potrdilom o vplačanem davku, mora poleg rednega davka plačati kot kazen še enkratni iznos rednega davka. Potujočim agentom in trgovskim potnikom služi kot dokaz o plačanem davku davčni list (poreska karta), katerega dobi pri davčni upravi za nabavno ceno. (Cl. 157 om. zakona.) Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz inozemstva radi nakupa, prodaje in sklepanja trgovskih poslov v obče v tuzemstvo, plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo, kakor je to predvideno v členu 148, točka II, 5, pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih. Vsi potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, se pozivljajo, da izpolnijo svojo davčno dolžnost in plačajo ta davek takoj, da se izognejo kazenskim posledicam, predvidenim v členu 139 omenjenega zakona o neposrednih davkih. Čakaška borza beleži za spoznanje nižje tečaj za pšenico, dočim so ostali predmeti večidel neizpremenjeni. — Na našem domačem hitnem trgu je opaziti učvrstitev koruze in neznačno oslabitev pšenice, vendar je tako malo prometa, da ni mogoče izrekatj sodb o položaju.

○ Vreme v Ljubljani je bilo včeraj mirno in megleno. Najnižja temperatura je znašala — 2,7 stopinj Celzija. Barometer 7738 mm. — Izveniši v Splitu (+ 6 do 13 stopinj Celzija) je bilo povsod drugod hladneje ko v Ljubljani.

○ Pocieni drva. V mestnih parkih in drevedih so sedaj kaj navadni prizori. Da revni ljudje plezajo po kostanjih ter s trdom in z muko žagajo suhe veje in trhljad z dreves. Ljudje pridejo tako pocieni do drv, dasi bi kak »pameten« naroden gospodar prišel do sklepa, da je delo, ki ga opravijo ti revni ljudje, mnogo več vredno, kakor trhljad, ki jo dobe z dreva. Ali ljudje so veseli, da pridejo pocieni do kuriva in so mestni občini za to hvaležni. Pa tudi mestna občina je lahko zadovoljna: ljudje ji na ta način otrebijo vse dreve in sicer prav zasloni.

○ Slednja! Pod stolpom ljubljanskega Gradu stoje kamniti zidine, nekake škarpe, ki so deloma v okras, deloma vzdržujejo vrhne plasti kamena in prsti. V zadnjih letih so jih povsem zanemarili, med sklade so je zaraslo grmičevje, ki bo sčasoma izpodrinilo težke kvadre. Magistrat je to videl spomlad in videl jeseni in pozno v jeseni je uvidel, da je na zidnih treba popravil. Tik pred nastopom mraza so iztrebili globeli med skladi in jih zalili z belonsko malto. Šlo je gladko, vreme ni nagajalo; niti dva dni za tem je pa začelo zmrzovati in betonski omet se iz dneva v dan siplje po skladih, odstavljajo cele ploščice, na spomlad bodo globeli med skladi zopet iztrebljeni in zopet bo treba šteti denar za delavce, za cement; kajti mraz prav nič ne upošteva siromašnih razmer ljubljanske občine, potajal je že na isti način, ko so pred njegovim prihodom obmetali škarpe v Studentovski ulici. Vse bi pa še bilo, če bi razni eksperimenti ne bili tako dragi!

**Ljudska semopomoč v Mariboru** sprejme za slučaj smrti in doživlja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ 53.000 Din na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

## Maribor

○ Vsi Mariborčani, ki se udeležijo dobrodelnega plesnega venčka nižjih poštih in brzojavnih uslužbenecv dne 11. t. m. ob 20. uri v veliki union-ski dvorani, bodo deležni najrazličnejših pošiljk (pisem, depeš itd.), ki jih bodo prejeli iz rok treh vrlih poštarjev, ki se pripeljejo ta večer na krasnem ambulančnem vozu Belgrad-Zagreb-Maribor v omenjeno dvorano, da se oddolžijo vsem, ki so se odzvali vabilu naših poštovovalnih poštarjev.

○ Tovarno za marmelado bo zgradil pri Radenci vletrovec s sadjem G. Gottlich. Sadjarjem Pomurja in Frlekijske sploh, ki jim gredo letno velikanske množice sadja v zgubo, bo zgraditev omenjene tovarne zelo dobrodošla. Obenem se bodo posledice te podjetne odločitve gotovo čutile tudi na delovnem trgu.

○ Kršanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 12. t. m., ob pol 17. uri redni občni zbor v dvorani Prosvetne zveze. Vabijo se vse članice kakor tudi podporni člani.

○ Smrtnih nesreč je bilo v preteklem letu v mariborskem mestnem okolišu 13, in sicer so preminili: 1 radi nesrečnega padca, 1 radi uboja, 1 je usmrtil električni tok, 4 so postali žrtve avtomobilske nesreče (na drž. mostu), 2 pa letalske nesreče (dr. Sestan in pilot Müller), 1 radi zastrupitve s plinom, 2 utopljena, 1 pa je bil pvožen.

○ Z nožem... Sporekla sta se 68letni hlapec Franc in pletar Herman radi maleenkostne zadeve, niti omembe vredne. Končala pa se je s krvavim ravsem: potegnili je Herman nož in zamahnil z njim proti svojemu nasprotniku, ki je zadobil nevarne ranitve v desno senco in levo prsno stran; razen tega je pri padcu zadobil težke poškodbe na desni strani reber. Franca so prepeljali v tukajšnji bolnišnico, Hermana pa so mariborski orožniki oddali v tukajšnje sodne zapore.

○ Svedravei, brezramani in pogoltni, niso prizanesli niti revščini zasebnice Marije Strašnik v Frankopanovi ulici. Udrli so s pomarečnimi ključi v spalnico ter odnesli iz omare raznega perila in tudi nekaj denarja. Skupna škoda znaša nad 700 Din.

○ Smrtna kosa. Preminula je v starosti 74 let posestnica Elizabeta Kolman, Krčevina 44. Pogreb pokojnice bo jutri ob 14. uri iz hiše žalosti na frančiškansko pokopališče v Pobrežju.

○ Truplo neznane atoplenke so potegnili včeraj pri Stojnicah iz Drave. Truplo je že močno v razpadu; prepeljali so ga v mrtvašnico. Na sebi ima atoplenka kratko krilo, nizke čevlje, na levi roki pa zlat prstan. Identiteta se sicer še ni mogla točno ugotoviti, vendar pa izgleda, da gre za Karolino Majhen, tkalko v Hutterjevi tovarni, ki je 8. decembra skočila iz državnega mosta v Dravo in o kateri ni bilo odslej nobenega sledu.

○ Iz tukajšnje davčne uprave. Vsa podjetja, obrati (trgovski, industrijski in obrtni) oziroma vse osebe, ki se bavijo s samostojnim poklicem, kakor tudi vsi drugi, ki so zavezani pridobitni, morajo vložiti v roku od 5. t. m. pa do 5. februarja t. l. prijave o dohodku, ki so ga dosegli l. 1929, iz teh poslov. Prijavo je vložiti za vsak obrat ter vsako vrsto posla, torej tudi za vsako podružnico. Prijavo morajo vložiti tudi osebe, ki so po čl. 46 zakona oproščene plačevanja tega davka. Kdor ne bi izročil prijave v določenem roku, plača kot kazen 3% odmerjenega osnovnega davka, a 10%, če na ponovni poziv ne predloži prijave tekom 8 dni. Za odmero davka na poslovni promet za l. 1930. morajo vložiti tozadevno prijavo v določenem roku brez posebnega poziva davčne uprave vsi tisti davčni zavezanci, katerih promet v l. 1929. ni presegal zakonito določen meje 300.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din, ravnotako vse v poštev prihajajoče svobodne profesije brez oziira na velikost opravljenega prometa. Na tista podjetja pa, katerih promet je presegal v minulem letu 300.000 Din, pa morajo voditi knjigo opravljenega prometa ter najpozneje v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja predložiti prijavo z istočasnim vplačilom 1% davka. Vsem onim, ki opravljajo promet na drobno tako, da v minulem letu ni presegal zneska 15.000

Din, se odmerja davek na poslovni promet na osnovi izjave za pridobitno. Vse pravne in fizične osebe, ki ne plačujejo pridobitne, kakor tudi vsi, ki vrše slučajen promet, imajo vložiti prijavo v 14 dneh od dne opravljenega prometa ter istočasno vplačati na ta promet pripadajoči odstotni davek.

○ V sedne zapore je bil oddan včeraj napadni in nebrzdani pobotnik Josip Kristl. Tekom nadaljnjih zasliševanj so se množila priznanja ter so prišle nove prijave. Zasliševanja in spopolnitev celotnega ogromnega gradiva se bo izvršila od strani sodnopreiskovalnih organov.

○ Starešine! Drevi se snidemo kakor običajno v gostilni polnoštevilo.

○ V smrt. Včeraj popoldne si je pogol v svojem stanovanju v Pobrežju, Drevoredna ulica 8, krogi v desno senco kolar z delavnice drž. železnice Maks Krajnc. Umrl je v bolnišnici.

○ V Belgrad odpotujejo jutri kot člani poklonitvene deputacije mesta Maribora župan dr. Juvan, podžupan dr. Lipold ter občinska svetnika Sabothy in Bureš.

○ Najresnejše vesti so se širile včeraj po Mariboru glede neke letalske nesreče pri Zgor. Polskavi. Na lice mesta se je podal okr. glavar za Maribor, desni breg, dr. Hacin z zastopniki mestnega poveljstva, pošte in carine. Pokazalo se je, da gre za grdo potegavščino nekega šoferja, ki se bo radi tega še zagovarjal pred pristojnimi oblastvi. Vdrugič si bo najbrže premislil.

## Celje

○ V proslavo rojstnega dne Nj. V. kraljice Marije priredi Kolo jugoslovanskih sester v Celju danes zvečer v mestnem gledališču koncert.

○ Muzikalno-literarni večer 10. januarja. V petek, dne 10. t. m. ob pol 9 zvečer bo v kinodvorani hotela Skoberne muzikalno-literarni večer. Predaval bo sloviti ravnatelj dunajske Urania, Karl Jäger, rodom iz Maribora. Po njegovi zaslugi je sprejela Urania v svoj program tudi predavanja o pokrajinskih lepotah in stari kulturi Jugoslavije. G. direktor Jäger prireja vsako leto predavanja po neki državi. Njegov spored obsega deloma resne deloma humoristične komade. Poleg tega bo mlada virtuozinja gna. Hilda Schalk na glasovirju prednašala skladbe Schuberta, Chopina in Liszta.

○ Pevski zbor Katoliškega prosvetnega društva v Celju do nadaljnjega nima pevskih vaj in odpade tudi jutrišnja vaja. — Pevovodja.

○ Velicastno Slomskovo slavlje v Celju. Ob 4 popoldne je bila velika dvorana tako natlačena polna, kot se to pač redko v Celju zgodi. Ko je 10 minut čez 4 vstopil prevzvišeni pomožni škof lavantinski gospod dr. Ivan Tomažič, ga je vsa dvorana navdušeno pozdravila z gromovitim ploskanjem in pozdravljanjem. Ni mogoče v okviru tega poročila podati izčrpne slike vrednosti in umetnostne višine posameznih nastopov. Privikrat se je predstavila Celjanom pevka ga. dr. Rajhova kot glasovno izvrstno šolana pevka. Basista g. ravnatelja Siferja, učenca konservatorija v Bologni, smo imeli priliko že slišati, pa je seveda tudi to pot s svojim nastopom izzval pravo navdušenje. Deca podvodstvom č. šolskih sester je nastopila v impozantnem številu in ljubki rajalni točki po napevu Slomskove pesni »Prelebo veselje, o kje si doma«. Zelo močno je vplivala Fedor Gradišnikova s fino dinamiko ter prepričnostjo podana recitacija iz Slomskovih spisov. Višek sporeda je pač tvorilo predavanje prevzvišene pomožnega škofa o Slomšku. S preprosto, vsakomur dostopno, pa vendar jednato besedo je razgrnil pred nami velicastno sliko Slomškega svetnika in orisal stanje akcije, ki ji on načeluje in ki naj nam da enkrat, če bo božja volja tako, prvega svetnika — Slovenca. Vmesne točje iz izvrstno oskrbel to pot prvi nastopajoči salonski orkester pod vodstvom g. Z. Lenardona. Dve uri trajajoča akademija je bila lepa manifestacija, ki bo gotovo močno podprla delo na beatifikaciji Slomskega.

## Pišejo nam

### IZ SREDISCA OB DRAVI

Dne 22. decembra m. l. je priredilo tukajšnje Kat. izobr. društvo božičnico revnim otrokom, ki je nad pričakovanje prav dobro uspela. Nastopili so otroci v igrici s petjem: »Božična noč«. Vsak izmed otrok se je dobro odrezal. Po igrici so se razdelili darovi 40 otrokom. Dobili so (dečki in deklice) tople obleke, nogavice, čevlje, volnene jopice, blage za obleko, peciva i. dr. v kolikor je bilo to možno.

Da se je zamoglo tako bogato obdariti, se je poborilo po fari in nabralo v skupnem znesku 2.879 Din. Izmed darovateljev večjih svot so: Kmetka posojilnica 300 Din, g. kaplan Andrej Stakne 200 Din, g. župnik J. Cajnar 100 dinarjev, županstvo občine Obrež pa 150 Din. Nadalje so darovali g. Robič 14 m v blagu in nekaj špecerije, g. Zadravec, paromlinar in g. Lovrec na Preseki v večji množini moke. Vsem tem in ostalim darovalcem najlepša hvala. Prav posebno zahvala pa gre č. šolskim sestram v Obrežu in dekletom tamošnjega gospodinskega tečaja, ki so z velikim veseljem izdelale dekliške obleke in napravile obito dobrega peciva. Nazadnje pa prav sična hvala vsem ostalim, ki so s karkršnimkoli prispevkom v kateremkoli oziru pripomogli razveseliti naše malčke. Mnogo je bilo truda in žrtve. A ko človek vidi razveseljene udeležne otroke, čuti, da je žrtve zanje najlepša. Z božestvom v srečo pa moramo označiti neleno postopanje onih, ki so nabirale in nabirale odšlovili s trdo besedo in božičnico prirejeno z nesebičnim namenom spravljali v politični koš. Za dosežen uspeh (brez njih) tudi tem najiskrenjša hvala.

V ta namen sta darovala na pobudo gori-omenjenega društva po 300 Din tudi županstvo občine Središče in središka posojilnica, ki sta pa izročila to svoto šolskemu upravitelju, da so bili otroci obdarovani tudi s te strani.

### Iz Borovnice

Nova trgovina. V petek 3. januarja je začela poslovati nova trgovina z mešanim blagom gospe H. Modrijan. To je sedaj naša četrta trgovina te vrste. Kakor kažejo prilike in razne verzije, bomo v kratkem času dobili še dvojice slinčnih podjetij.

Pred kratkim nas je obiskal zopet razprodajalec protestantovskih publikacij, sv. pisma itd. Vse te stvari je prodajal po skoro smešno nizkih cenah. Mislimo, da kljub slepijivosti cen in svoji vsiljivosti ni mogel doseči uspehov.

Statistika naše rasti. Zaključna bilanca rasti naše fare v letu 1929 kaže velik plus. Umrlo je 25 oseb, dočim je bilo rojenih 71. Porok je bilo 14.

**STRUPIN, CYANKALI** v ampulah so nesporno najučinkovitejši strupi proti roparicam. — Dobi se v Drogeriji Sanitas, Celje ter v Ljubljani Dunajska cesta št. 5.

## Tudi pri nas hockey

Te dni smo lahko brali člani v avstrijskem časopisu o fenomenalnih igrih hockeya iz Kanade. Avstrijski drsalni sport prednjači v Evropi, hockey gojijo že več kot deset let, imajo umeina drsališča, in vendar so hockey igralci iz Kanade odnesli lahke zmage ne samo nad Dunajčani, temveč tudi v Berlinu proti švedski reprezentanci. Ta dejstva nas privedejo nazaj v ono dobo v nogometnem sportu, ko smo se junake ozirali po nasprotnikih, da jih »namahamo«, pa pride Slavija iz Prage in pokaže, kaj je prav za prav nogomet. Takrat smo se ponižno skрили in sprejeli zaslužen lekcijo, iz katere je potem nastal ves naš nogomet, ki predstavlja gotovo čisto nekaj drugega kakor pa v tistih časih.

V hockeyu na ledu pa še tako daleč nismo. Ikar smo bili v nogometu pred 18 leti. Ta panoga zimskega sporta je za nas nekaj novega. In vendar so dane tudi nam možnosti, da si ustvarimo hockey.

### Razne sportne vesti

Zvezni kapetan se ni definitivno sestavil moštva, ki bo zastopalo našo državo v igrah za Balkanski pokal. Dne 26. januarja moramo odigrati reprezentančno tekmo z Grčijo v Atenah. Pri sestavi reprezentance ne bodo opozicijske podzveze ovirale sedanje uprave JNS in bodo dale vse igralske, ki jih bo rabil zvezni kapetan. Tako je tudi prav. Notranji prepripi nas ne smejo slabiti.

Hajdek se za svojo turnejo po Južni Ameriki pridno pripravlja. Zaprošil je razne belgajske in zagrebške klube, da bi posodili svoje igralce. Belgijski klubi so dovolili Ivkoviču in Vujadinoviču, da lahko potujeta s Hajdukom. Razgovarjajo se še za Marjanoviča in Arsenkoviča ter Premra in Hitreca iz Zagreba. S temi igralci izpopolnjen Hajduk, bi predstavljal močno enajsterico, ki bo v stanu reprezentirati naš nogomet tudi v Južni Ameriki.

### Iz klubov

**Službene objave LHP-a.** (Iz seje u. o. c. dne 2. jan. 1930.) V smislu § 8 in 12, točka b, c, in d se sklene predlagati savezu ASK Primorje v črtanje iz rednega članstva JHS-a. — SK Elan se poziva, da poravnava najkasneje do 20. jan. članarino za leto 1929. SK Elan se opozori na to, da se s posebnim dopisom. Sklene se sklicati za dne 6. II. 1930 redno glavno skupščino podsaveza s sledečim dnevnim redom: a) Poročilo predsednika, b) Poročilo tajnika I. blaginika, teh. referenta in revizijskega odbora, c) Podelitev absoluturja in reviz. odboru, d) Volitev novega uprav. odbora (funkcionarjev, katerim je potekla poslovna doba in vseh odbornikov), e) Volitev revizijskega odbora, f) Določitev službenega glasila, g) Sklepanje o predlogih organov podsaveza in tednih članov. Predloge za glavno skupščino je treba predložiti pisno najmanj 6 dni pred skupščino upravnemu odboru. h) Sklepanje. Glavna skupščina se vrši v slučaju, da ob določenem času ni navzočih nad polovico rednih članov, pol ure kasneje s istim dnevnim redom, vendar brez ozira na število prisotnih članov. Opozorja se vse klube, da poravnajo do glavne skupščine vse svoje denarne obveznosti napram podsavezu, ker v protivnem slučaju nimajo glasovalne pravice na glavni skupščini. — Tajnica.

**Kombinirana smučarska tekma SK Ilirija, Ljubljana,** razpisana za dne 12. jan. v Ljubljani, se radi neugodnih snežnih razmer odpoveduje. Predvidoma se bo pa na isti dan vršila klubska tekma na progi 18 km v Ratečah (Planica). Za člane udeležba obvezna. Razpis sledi. — Načelnik.

**Plavalna sekcija SK Ilirije.** Pozivam vse članice in članice plavalne sekcije, da oddajo najkasneje do nedelje, dne 12. jan. zvečer pri blagajni kavarne »Evropae«, v zaprti kuverti z naslovom »Plavalni sekciji SK Ilirije« sledeče točne osebnostne podatke: Ime in priimek, poklic, rojstno leto, stalno bivališče, bivališče v počitnicah, kateri stil plavanja želi trenirati in čas, katerega ima tekom celega tedna na razpolago za treniranje v zimski sezoni. — Načelnik.

**SK Ilirija (lahkoatletska sekcija).** Danes 9. jan. ob 19. sešatek vseh lahkoatletikov v klubovom lokalu v kavarni »Evropae«. Vabljeni so tudi gg.: kap. Vizjak, Mahkovec, Smole, Dobovšek. Prosim sigurne udeležbe. — Načelnik.

### DRSANJE.

Prvenstvo Nemške Avstrije v umetnem drsanju.

Na Dunaju so končane tekme v umetnem drsanju za prvenstvo Nemške Avstrije. Izredno zanimanje je bilo posvečeno tej prireditvi, kajti tu je tekmoval lanski nemško-avstrijski in obenem tudi evropski prvak Karl Schäfer. V poljubnem kot v predpisani drsanju se je Karl Schäfer izkazal kot vsečak posebne vrste. Vse tekmovalce je daleč prekašal. Pokazal je znaten napredek. Vsa njegova izvajanja nudijo gledalcu nekaj posebnega in lepota izvedbe posameznih figur je na nedosegljivo višji. Nemška Avstrija je lahko ponosna in gotovo ne bo varana v svojih nadih v Schäferja, ki se bo kmalu udeležil v Newyorku svetovnih drsalnih tekem. Izid na Dunaju je torej sledeč: 1. Karl Schäfer 336 točk; 2. dr. Hugo Distler 299; 3. Ludovik Wrede 283; 4. Oton Hartmann 267 točk. — V Inomostu pa so se vršile drsalne tekme za dansko prvenstvo Nemške Avstrije. Krasno vreme je privabilo tudi gledalce v obilnem številu. Pričakovana zmaga Burgerjeve ni izostala. V vseh točkah skoraj se je odlikovala in pokazala govorost in spretnost. Izid je sledeč: 1. Burgerjeva 294 točk; 2. Melita Brunnerjeva 287 točk; 3. Ilsa Hornung 275 točk; 4. Gerda Hornung; 5. Lili Weiler.

★

**Thunberg gre v pokoj.** Finski in svetovni prvak v drsanju Thunberg je sklenil, da je tekoča zimska sezona zadnja, v kateri se nastopa. 36 let je že star in vendar velja še danes kot eden najboljših drsalcev na svetu. 10. in 11. januarja bo v Dawosu nastopil proti Ballangrudu in potem ima le še nekaj malih nastopov, po katerih pa bo končal svoje plodonosno sportno delovanje. Že pri svetovnem drsalnem prvenstvu v Drontheimu ne bo več sodeloval. Na olimpijskih igrah L. 1924. v Chamonixu in L. 1928. v St. Moritzu si je priboril štiri zlata odlikovanja. Bil je tudi svetovni prvak, dvakrat evropski prvak in petkrat finski prvak.

### PLAYANJE.

**Izobilšan rekord.** 17letni Amerikanec Raymond Ruddy je postavil nov rekord v prostem plavanju na 500 yrdov. Weismüller je L. 1922. rabil za to daljšavo 6:24.2 min., a Ruddy sedaj je 6:22.4 min. — Istotako so Amerikanci izboljšali svoj rekord v danskem hrbtnem plavanju na 100 m in sicer je to napravila v Newyorku gđ. Holm, ki je preplavala teh 100 m v času 1:22.6 min. Do sedaj najboljši rezultat je dosegla gđ. Lindström z 1:23.6 min.

Matični klub slovenskega sporta Ilirija, se je odločil, da osnuje tudi hokejsko sekcijo. V nogometu, ki so obenem tudi drsalci, ima prvi potrebni igralski material. Zapisali smo že: Oprema je tu, sedaj pride še trener z Dunaja. In sicer se Ilirija pogaja z znanim avstrijskim mednarodnim hokey igralcem Henhapel-om, ki bo prevzel vodstvo treniranja. Da je navdušen za to novo panogo sporta veliko, je razumljivo. Kajti hockey je najhitrejša in najzanimivejša sportna igra, ki zahteva od igralcev velikih sposobnosti. Je pa čisto različna od vseh znanih iger, ki se igrajo na dva gola. V tej igri faktično ni ne napadalec ne branilec, ne sme se plošče, ki v tej igri nadomestuje žogo, oddajati naprej, pač pa samo nazaj. V prihodnjih številkah bomo našim čitateljem uazorno pojasnili, kako se hockey igra itd.

To bo potreba, kajli v slučaju, da bodo vremenske prilike dopuščale, bomo imeli v prvih dneh meseca februarja prvo mednarodno tekmo.

### NOGOMET.

Wacker igral zadnji dve tekmi.

S 3:4 je zmagal Wacker v Bernu napram mestni reprezentanci. Prvi polčas je končal s 3:0 v korist Berna in je torej prav malo izgledalo, da bi mogel Wacker zmagati. Toda v drugi polovici so Dunajčani pokazali lepšo in koristnejšo igro, ki jim je celo prinesla zmago. — Zadnja tekma, ki jo je igral Wacker, je bila igra z F. C. Zürichom v samem Zürichu. Švicarji so ojačili svoje moštvo z vsem, kar so imeli Wacker je dosegel le neodločen rezultat 2:2, čeprav je bil posebno v drugi polovici veliko v premoči. Od 7 tekem, ki jih je Wacker odigral na svoji turneji, je 4 tekme igral neodločeno in v 3 tekмах zmagal. Čudno pa je, da je pri vseh igrah Wacker šele v drugi polovici tekme zavladal nad nasprotnikom. Prva polovica igre pa je potekla vedno v nekakem nerazpoloženju dunajskega moštva.

**Gostovanje Ungarije (Budimpešta).** Odlični budimpeštanski zastopnik M. T. K. (Hungaria) je nastopil v Mannheimu proti mestni reprezentanci. Ogrska igra je navdušila 10.000 gledalcev, ki kaj takega še niso videli. Hungaria je zmagala s 1:3. Nemško moštvo ni bilo slabo sestavljeno in igralci so podali prav lepo skupno igro. Večja rutina in znanje geslov pa sta izjalovili vsako lepo zasnovo akcije domačinov. — Dne 6. januarja je je Hungaria gostovala v Stuttgartu. Po napeti igri je Hungaria z 2:3 poražena zapustila igrišče. Stuttgarters Kiekers so bili odlični nasprotniki. Z voljo in silno poštrevnostjo so Nemci nadomestili ono, kar jim je manjkalo v borbi s Hungaria. Ogrji so bili zelo neodločni pred nasprotnikovimi vrati in to jih je pokopalo, saj so drugat bili v polju oči vidno v premoči. 12.000 gledalcev je posetilo to igro.

**Sparta (Praga) zopet zmagala v Frankfurtu** je gostovala praška Sparta, ki po lepi igri z 2:3 zmagala nad F. Sp. V. Frankfurtom. Čeprav izgleda zmaga Sparte, po rezultatu sodeč, tesna in majhna, vendar so bili Čehi skoraj vso igro v veliki premoči in bi zato zaslužili tudi višjo zmago. Pri tekmi je bilo 8000 gledalcev. — Na sv. Treh kraljev dan je nastopila Sparta napram monakovski reprezentanci. Tudi v tej tekmi so Čehi zmagali s 3:2. Polčas je končal z 0:0. V igri se je odlikoval češki srednji napadalec Siny, ki je že okrevail od poškodbe, ki ga je zadela v tekmi s Frankfurtom.

**Slavia (Praga) poražena v Barceloni.** Ob koncu prvega polčasa je se Slavia vodila z 2:1 napram F. C. Barceloni. In nihče ne bi mislil, da bo končni rezultat pomenil poraz Slavije. Konec 6:3 v korist Spancev.

**Uspešna turneja Sparte Košice.** Pred 6000 gledalci so Čehi z 2:1 zmagali proti Jeunesse bol Abbes. Z uspehom zopet je Sparta naslednji dan nastopila proti Gallia Oran. Tu je sicer dosegla le neodločen rezultat z 2:2, toda tudi ta izid pomeni uspeh, kajti moštvo izredno trpi na svojem dolgem potovanju po sev. Afriki in je že izmučeno radi velikega števila odigranih tekem. Sparta Košice bo nastopila še proti reprezentanci Alžira, potem pa bo njena turneja končena.

**Pariz—Berlin 6:4.** V Parizu je pred 20.000 gledalci zaslužen zmaga pariška reprezentanca s 6:4 napram berlinskemu moštvo. Parižani so vodili že s 3:0 in tedaj šele so se zganili Nemci. Pariz se je s to zmago revanširal za lanski poraz s 5:0, ki ga je doletel v Berlinu. To je že tretja tekma, ki jo je Berlin na svoji turneji izgubil.

**Italijanski razgled.** Zadnje tekme so prinesle nekaj več življenja v prvenstveni boj. Vrstni red je kaj čuden, kajti po dva, po trije klubi celo imajo enako število točk. Tako sta na prvem mestu z 19 točkami Juventus in Genova. Na drugem mestu pa se drže kar trije klubi, vsak po 16 točk. Aleksandria, Ambrosiana in Torino. — Omenili moramo predvsem tekmo Juventus—Triestina, ki je je vršila v Trstu in ki je končala z težko zmago Juventus v razmerju 1:0. Iz zlatih božičnih tekem vemo, kako močna je postala Triestina, saj ni niti eden dunajskih ali budimpeštanskih klubov, ki so gostovali v Trstu, zmrgel napram njej. Tržaški vrvak ima danes 11 točk in pomeni v Italiji vodilni klubom na prvi oreh. — V drugi ligi pa čvrsto vodi Cesale z 19 točkami. Sledi mu Atalanta (16 točk).

## Radio

### Programi Radio-Ljubljana

**Petek, 10. jan.:** 12.30 Reproducira glasba. 13.30 Asovna napoved, borza, reproducirana glasba. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert radio orkestra. 18.30 Dr. V. Valentič: Liberalizem kot gospodarski sistem. 19. Gospodinska ura: Slovenska žena — nositeljica naše kulture, gđ. A. Lebar. 19.30 Italijanska, dr. Leben. 20. Flešmanov večer: Uvodno besedo govori dr. Korina. 21. Koncert radio orkestra. 22.15 Morsejevi znaki, g. Povše.

### Drugi programi:

**Petek, 10. januarja.**

**Belgrad:** 10.30 Reproducira glasba. 12.40 Koncert radio kvarteta. 18.15 Anđelske pesmi. 20. Prenos opere iz narodnega gledališča. 21.30 Dnevne vesti. — **Varšava:** 16.45 Reproduc. glasba. 17.45 Popoldanski koncert. 19.25 Reproducira glasba. 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije. — **Budapest:** 12.05 Koncert vojaške godbe. 17.45 Koncert ciganskega orkestra. 19.25 Reproducira glasba. 20.30 Koncert na violoncelu, nato koncert opernega orkestra. — **Dunaj:** 11. Koncert kvarteta. 15.30 Reproducira glasba. 16.30 Akademija. 20.05 Litirčna opera: »Rusalka«. **Milan:** 11.25 Reproducira glasba. 17.30 Opoldanski koncert. 16.30 Mladinska ura. 17. Koncert

## Narodna banka koncem leta 1929

Zadnji izkaz Narodne banke za 31. december 1929 izkazuje ponovno znatno večji devizni sklad, kakor tudi večje potrebe za največji plačilni dan v letu, t. j. zadnji december. Zato so narasla posojila dana po banki kakor tudi obrok. Tudi država je za svoja plačila potrebovala znatne vsote. Zanimiv pojav pa je vsekakor tudi narastanje obvez banke. Nadalje je država vrnila del svojega dolga kakor se je tudi zmanjšal račun za odkup kronskih bankovcev.

Posamezne postavke 31. decembra so bile sledeče (v oklepajih razlike napram stanju 22. decembra): Aktivna: Kov. podl. 380.98 (— 22.74), tečajna razl. 1.607.75 (+ 137.55), posojila: 1.517.65 (+ 54.84), drž. dolg 2.998.86 (— 1.00); pasiva: glavnica 30.0, rez. fond 12.01 (— 0.045), bankovci 5817.9 (+ 266.55), drž. terjatve 99.64 (— 161.76), obveznosti 1.410.89 (+ 26.63), ostale postavke neizpremenjene.

Zadnja leta po stabilizaciji dinarja so letni izkazi Narodne banke izgledali sledeče (za 31. december, v mil. Din):

|      | kov. podl. | teč. razl. | posojila |
|------|------------|------------|----------|
| 1926 | 438.8      | 545.4      | 1481.1   |
| 1927 | 452.7      | 888.4      | 1683.1   |
| 1928 | 339.1      | 702.9      | 1724.3   |
| 1929 | 381.0      | 1607.8     | 1517.7   |

Razmerje države do Narodne banke označujejo sledeči podatki:

|      | drž. dolg | kron. bank. | zač. zam. | drž. teč. |
|------|-----------|-------------|-----------|-----------|
| 1926 | 2966.4    | 1114.2      | 333.0     | 53.2      |
| 1927 | 2966.4    | 1072.7      | 298.8     | 167.4     |
| 1928 | 2966.4    | 1007.4      | 227.8     | 367.8     |
| 1929 | 2998.9    | 948.3       | 205.9     | 99.6      |

Obrok kakor obveznosti banke so znašale:

|      | bankovci | obveznice |
|------|----------|-----------|
| 1926 | 5811.8   | 585.4     |
| 1927 | 5743.4   | 1086.6    |
| 1928 | 5528.1   | 811.5     |
| 1929 | 5818.0   | 1410.9    |

V letu 1929 je bil zabeležen najvišji obrok bankovcev za ultimo december v znesku 5818 mil. (drugi največji 8. nov. 5807.6 mil.), pa tudi devizni sklad banke je dosegel najvišjo višino, samo tečajna razlita deviz (brez zlata in srebra) je narasla na 1607.75 mil., zlata in srebra ima banka za 1.25 milijarde Din, tako da znaša kritje oboka 3.125 milijonov Din torej čez polovico oboka, t. j. čez 53.7%. Sploh je kritje oboka radi detoka deviz proti koncu leta zelo naraslo. V razmerju države do banke ni znatnih izprememb. Pač pa se opazajo manjše potrebe gospodarstva, ki ima tudi velike gotovine pri banki (čez 1.4 milijarde Din ali le za 100 mil. Din manj kakor je dala Narodna banka gospodarstvu v obliki eskonta in lombarda.

### Siem za kožuho

Dne 27. in 28. t. m. se ponavlja v prostorih ljubljanske velesejma tradicionalni ljubljanski svetovnežni sejem kožuho. Kakor vsako leto bo tudi letos zbran ogromen material najrazličnejše kožuho. Naši lovci, ki so uvideli kakšnega pomena je za nje ta sejem, odkar je organiziran po »Divji koži«, so tudi zboljšali svoje priredke s pravilno prikravitvijo kož in dobrih konserviranjem, tako da bo kvaliteta blaga se boljša od prejšnjih let. »Divja koža« bo poskrbela, da se bodo kože ugodno novotile, dolžnost zavednih lovcev pa je, da pošljejo ves svoj lovski pridelek na »Divjo kožo« v Ljubljani, velesejem, ki sprejema blago do 25. t. m.

**Statistika Zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani.** Zveza gospodarskih zadrug v Ljubljani, okoli katere se zbira socialistično združništvo, je štela koncem 1928 39 (1927: 38) članic zadrug s 22.887 člani (1927 22.654); v letu 1929. je število članic naraslo na 46. Največ članov štejejo konzumne zadrug, katerih je 5 (4) s 18.114 člani (1927 17.754); še večje je število produktivnih zadrug 12 (12) pa le s 583 (509) člani; kreditnih 7 (7) s 2895 (2882) člani, stavbnih in domov pa 9 (8) s 1001 (974) članom. Podatki o delu zadrug so sledeči v mil. Din (v oklepajih za 1927): denarni promet 248.0 (187.6), od tega konzumne 165.6 (107.5), produktivne 44.4 (43.0), prodano blago 50.4 (48.2), lastna produkcija 14.0 (12.5), od tega prod. zadrug 13.4 (11.4); deleži znašajo 4.15 (4.04), rezerve 2.1 (1.8), hranilne vloge 17.8 (15.6), od tega konz. 9.6 (8.4), den. zadr. 7.5 (6.7). Zadrug so plačale 0.66 (0.74) davka in imele 0.198 (0.195) prebitka. Konzumne zadrug so štele 62 (56) oddajalnic, produktivne pa 15 (6). Vse zadrug pa so imele 82 (72) oddajalnic in skupno 362 (340) uslužbencev. Zadrug kažejo dobro odporno silo in se krepe.

**Prve bilance.** V naši državi objavlja prva banka svojo bilanco za 1929 »Muslimanska trgovska i poljedelska banka« v Tesnju (Bosna). Pri skoro neizpremenjenem stanju vlog (1102 tis. napram 1125 tis.). Znova čisti dobiček 149 tis. Din (1928 152 tis. Din). — Ena največjih svetovnih bank: National City Bank izkazuje v L. 1929. klub borzemu polomu dvig depozitov od 1349 na 1649.6 mil., lastna sredstva pa so se radi fužij zvišala od 167 na 239.7 mil. Bilančna vsota znaša 2406.2 mil. dolarjev (koncem junija 1929 2062.4, koncem 1928 1847.2 mil. dolarjev).

**Zopet višja dividenda barskega rudnika bakra.** Kakor javlja pariška »Information« je znašala produkcija bakra v barskem rudniku v zadnjem četrtletju lani 5.855 ton, skupno v celem L. 1929 20.675 ton napram 15.086 tonam v L. 1928. Ker so tudi cene bakra narasle, (povprečni tečaj lani v Londonu od 68 do 90 funtov napram 63 v L. 1928), je pričakovati tudi večjega čistega do-

kvinteta iz Torina. 20.30 Simfonični koncert. 23.15 Koncert radio orkestra. — **Perfa:** 20. Zabavna glasba. 21. Koncert na violoncelu. — **Langenberg:** 20. Battistini na ploščah. 20.45 »Sestanele«, slusna drama, nato zabavna glasba. — **Rim:** 13. Koncert radio-kvinteta. 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 Opereta »La Mascotte«. — **Berlin:** 20. »Summa summarum«, tragikomedija. 21.45 Izbrana glasba. — **Katovice:** 16.20 Reproducira glasba. 17.15 Prenos iz Krakova. 17.45 Plesna glasba. 20.05 Malo glasbe. 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije. 23. Literarna ura v francosčini. — **Stuttgart:** 10. Reproducira glasba. 12. Mednarodni koncert. 13.15 Reproducira glasba. 16. Popoldanski koncert. 19.30 Popevke. 20. Simfonični koncert. 22.30 »Halo, halo, tu nova oddajna postaja«, vesela zgodba. — **Torino:** 19.15 Večerni koncert. 20.30 Prenos koncerta iz Milana, nato zabavna glasba. — **M. Ostrava:** 11.30 Reproducira glasba. 12.30 Opoldanski koncert. 16.30 Zabavna glasba. 17.30 Klavirski koncert. 19. Uvod k pomrili opere, nato opera. 22.15 Zabav. glasba.

## Pokvarjen želodec

boste popravili z redno uporabo Figola.

Figol je najboljšo sredstvo za čiščenje želodca in črev ter za ozdravljenje bolezni na ledvicah in jetrih, hemoroidov in nespečnosti, kadar so ti pojavi v zvezi s prebavo.

Figol čistilo naročite po povzetju v lekarni Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Figol stane z zavojino in poštino tri steklenice 105 Din, 8 steklenic 245 Din, ena steklenica 40 Din.

Vsak dan prihajajo mnoga zahvalna pisma o odličnem delovanju Figola.

### Javna zahvala

P. n. Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Prosim Vas, da mi pošljete še tri steklenice čistila Figola. Že pet let trpim zaradi želodčne bolezni. Vsa dosedanja zdravila mi niso pomagala, toda Vaš Figol pa me je vzbudil k novemu življenju. Vsled tega se Vam pristočno zahvaljujem in želim, da tudi v bodoče skrbite za dobrobit ljudi. Priporočam to zdravilo vsakomur, kajti potrebuje ga tudi najbolj zdrav človek.

Z odličnim spoštovanjem

Osanna Kocka,

Kotor, 18. VI. 1928.

bička (za 1928 je znašal 32 milj. frankov). Zadnja dividenda, ki je znašala 190 frankov na prvenstvene, 187 pa na navadne delnice, se bo znatno povišala.

**Znižanje kapitala.** D. d. za eksploatacijo in izvoz lesa »Jela«, Tarčin-Sarajevo znižuje glavnico od 5 na 2.5 mil. Din z izplačilom v gotovini polovice nominalna delnic, t. j. od 100 na 50 Din. Istočasno bodo delnice prekolkovane.

**Povišanje kapitala v Kanold d. d. v Karlovcu** (tovarnica čokolade istoimenskega svetovnega koncerna) povišuje kapital od 4 na 8 milj. Din, kar se bo porabilo za povečanje tovarne; začelo se bo tudi s produkcijo kondenziranega mleka.

**Svetovna produkcija železa in jekla** je lani narasla. Po podatkih dr. Reicherta v »Stahl und Eisen« je narasla lani svetovna produkcija železa od 88.7 na 97 milj. ton, jekla pa od 111.5 na 123 milj. ton.

### Borzo

Dne 8. jan. 1930.

### Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji nekoliko čvrstejši. Dunaj in Curih sta ostala neizpremenjena, dočim sta Budimpešta in Amsterdam popustila. V vseh zaključenih devizah je intervenirala Narodna banka z izjemo Budimpešte, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

**Ljubljana.** (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2278 bl., Berlin 1548.50 bl., Bruselj 788.60 bl., Budimpešta 987.40—980.40 (988.90), Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 793.56—796.56 (795.06), London 275.29 bl., Newyork 56.41 bl., Pariz 222.19 bl., Praga 166.78—167.58 (167.18), Trst 294.50—296.50 (295.50).

**Zagreb.** (A.A.) Amsterdam 2273.70—2279.70, Berlin 1347—1350, Bruselj 788.60 bl., Budimpešta 987.65—990.65, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.56—796.56, London 274.85—275.65, Newyork 56.31—56.51, Pariz 221.19—223.19, Praga 166.78—167.58, Trst 294.42—296.42.

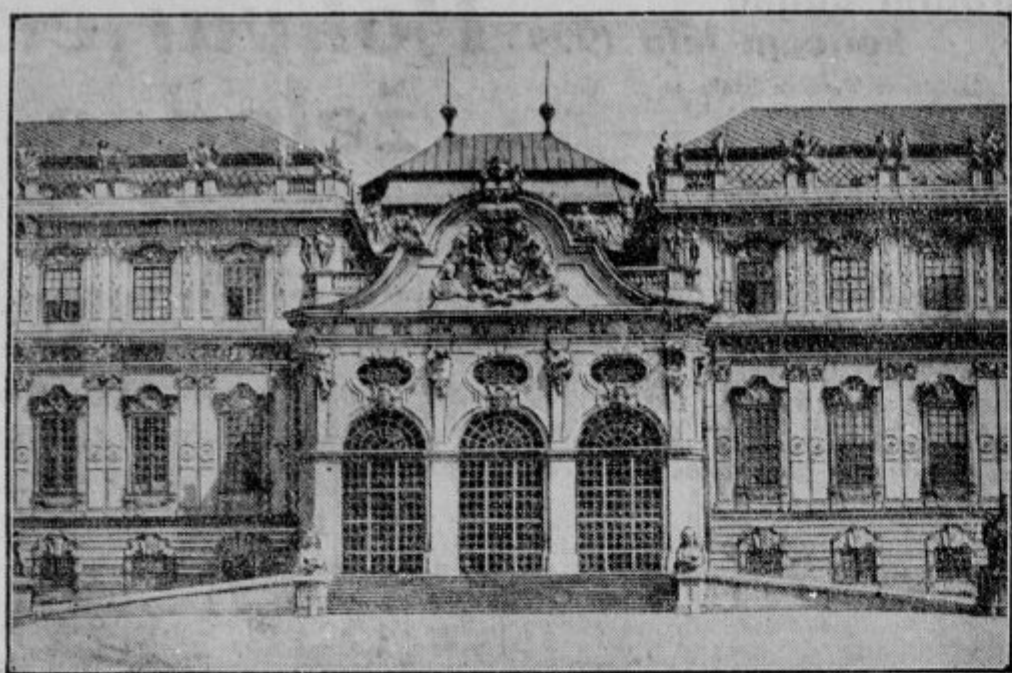
**Curih.** (A.A.) Belgrad 9.12625, Amsterdam 207.85, Atene 6.705, Berlin 123.13, Bruselj 71.975, Budimpešta 90.275, Dunaj 72.58, London 25.125, Madrid 68, Newyork 515.825, Pariz 20.28, Praga 15.255, Sofija 3.72, Trst 26.98, Varšava 57.75, København 138.02, Stockholm 138.45, Oslo 137.95.

**Dinar notira:** na Dunaju (deviza) 12.5675 (valuta) 12.47, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

### VREDNOSTNI PAPIRI

**Ljubljana.** Celjska 170, Ljublj. kred. 125, Prastedion 920, Kred. zavod 170, Vevče 132, Stavbna 50, Sešir 105. Kranj. ind. 275 den. brez kupona, Ruše 250—260.

**Zagreb.** Drž. pap.: Vojna škoda ar. 440—441 (440), kasa 440—440.50 (440, 441), termini: febr. 413—415, 7% Blerovo posojilo 78.50—80 (79), 8% Blerovo pos. 88—90, 7% pos. Drž. hipot. banke 78 den., srečke »Rreči križ« 36 den., 7% inv. pos. 85—85.50 (85, 85.50), agrari 51.75 den. — Bančni pap.: Union 200—201, Poljo 65—66 (66), Hrv. 50 do 52 (50), Kred. 105 den., Jugo 84—85 (85



Mojstrska dela arhitekture. Grad Belvedere na Dunaju, ki ga je v letih 1693—1724 sezidal v rokoko slogu arhitekt Luka Hildebrand za princa Evgena Savojskega.

## Ford in Edison prerokujeta

Ford in Edison, oba izumitelja, ki sta toliko storila za gospodarski napredek našega časa, so vprašali za izume, ki bi bili v bodočnosti nujno potrebni. Njune odgovore prinaša list »Modern Mechanic«. Ford se ne spušta v podrobnosti, ampak odgovarja samo splošno na to vprašanje.

»Živimo v udobnem času,« pravi, »toda ne živimo še tako udobno, kakor bi lahko. Smo šele komaj v začetku udobnosti. Mnogo stvari je treba še urediti. — Mnogokrat pravimo, da živimo v času strojev. To je pravzaprav res, toda, kdor pojmuje to tako, da ljudje postajajo stroji in da se naše življenje mehanizira, misli narobe. Stroj izdeluje samo pod človekovo oblastjo. Izumili so ga ljudje in ti ga tudi izkoriščajo, da zvišajo produkcijo in prištedijo na času. Kdor misli, da smo že dosegli pravo stoletje strojev, bo doživel še mnogo iznenadenj. Pravi vek strojev, v katerega smo šele vstopili, ne bo tako hrumeč, bo lepši in bo nudil boljše življenske pogoje kakor so danes.«

Vprašan o novih nalogah izumiteljev, je dejal: »Ako hoče moderen mlad človek ustvariti kaj takega, kar bo imelo veliko bodočnost, se bo moral baviti z letalom in predvsem s strojem za letanje. Današnja mladina še niti ne ve, kako vrsto strojev rabi letalo. To me spominja na dobo mojih prvih začetkov. Tedaj sem mislil samo na parne stroje, ker so take uporabljali pri lokomotivah. Šele po mnogih poskusih sem se obrnil k motorjem. Tako je popolnoma naravno, da naši mladi ljudje mislijo, da mora baš motor gnati letalo. Toda lepega dne bo prišel nekdo, ki

bo dejal, da motorji še ne predstavljajo ničesar. Nihče danes ne ve, kako bo izgledalo letalo bodočnosti. Na vsak način bo znatno izpopolnjeno in bo popolnoma druge oblike. Pri naših poskusih z Diesel-motorji smo dosegli mnoge važne izgledne za bodočnost. Za te stroje se bo uporabljalo gorivo, ki je štiri- do petkrat tako močno kakor sedanje. Dobili bomo letalo, ki bo lahko nosilo velike tovore in letelo z njimi z brzino 1000 km na uro. V najbližji bodočnosti bodo nastale velike spremembe.

Mesta bodo kurjena z elektriko in hiše bodo boljše izolirane, tako da bo poleti hladneje in pozimi topleje. Zakaj n. pr. kak mlad človek ne iznajde oblike kuhinje, ki bi mogla prehranjevati 100 oseb. Prišel bo čas, ko ne bo vsaka družina zase kuhala. Imeli bomo dalje tudi tla iz gumija in ulice same bodo tudi tlakovane z gumijem.

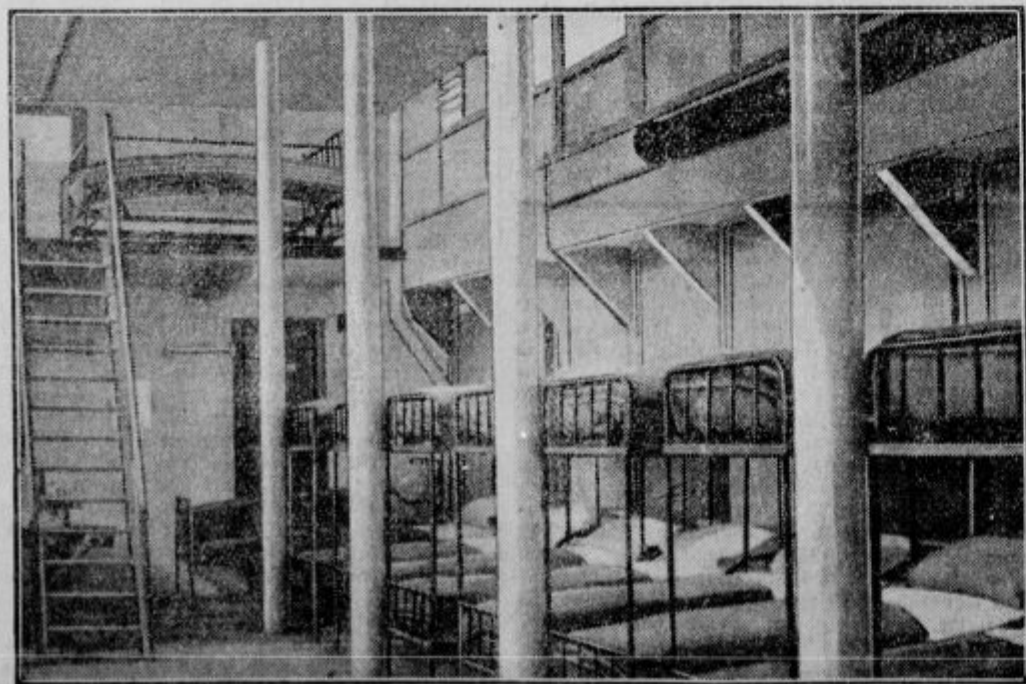
Edison misli, da pripada bodočnost avtomatičnemu stroju. On n. pr. predvideva stroj, ki bo brez vsakega dela z roko — izgotavljal popolnoma gotova oblačila. Napol avtomatični stroji so nam do sedaj dali zelo velike prednosti moderne fabrikacije. Prišel je čas, da se izumijo popolnoma avtomatični stroji, ki bodo v mnogih področjih samostojno prevzeli produkcijo. Ze sedaj imamo stroje, ki avtomatično izdelujejo razne malenkostne predmete in manjše sestavne dele. Taki stroji rabijo malo delovnih moči in en sam človek zadostuje, da upravlja z ducatom takih strojev. Mi potrebujemo novo generacijo izumiteljev takih strojev, da dvignemo blagostanje človeštva.

## Razvoj čsl. letalstva

Zrakoplovni oddelek češkoslovaškega ministrstva za javna dela je dovršil program za razmah civilnega zrakoplovstva v Češkoslovaški za leto 1930. Podrobnosti tega načrta kažejo, kako se bo razširil zračni promet v dobi letalske sezone, za katero se že vrše praktične priprave. Leto 1930. bo leto velikega letalskega razmaha.

V teku letošnjega leta bodo v Češkoslovaški zgradili več zrakoplovnih pristanišč, da bo zračni promet za potnike udobnejši. Ze je gotov načrt letališč in zrakoplovnega pristanišča v največjem češkoslovaškem kopališču, v — Karlovih varih. Ta načrt se bo kmalu uresničil. Prav tako bodo zgradili letališče v največjem kopališču Moravske, v — Luhačovicah. Kopališče Marijanske Lazne pa je že več let zvezano s Prago po rednem zračnem prometu. Letos bodo zgradili letališče tudi v centru češkoslovaške industrije Libercih. V centru češkoslovaške električne industrije, Hradcu Kralovom, pa se gradi pristanišče za linijo Praga—Dolnji Benešov. Ra-

zen tega bodo začeli letos graditi aerodrome in pristanišča za letala na celi novi zračni črti: Karlovi vari—Plzenj—Budějovice—Brno. V Čeških Budějovicah bodo pristajala tudi letala, ki vrše mednarodni promet. Češkoslovaška država je posvetila veliko pažnjo organizaciji zračnega prometa v vzhodni Češkoslovaški. V to svrhu se gradi letališče v Zelini na Slovaškem. V svrhu zračnega prometa na Slovaškem bodo uvedli novo zračno linijo: Bratislava — Žilina — Ružomberk — Poprad (kjer se nahajajo kopališča v Tatrah) — Prešov—Košice. Toda zaradi tehničnih težkoč ta proga ne bo prej izvedena kot šele v enem letu. Za promet na tej liniji bodo določena velika letala s tremi motorji, ki lahko lete čez visoke gore. V zrakoplovni sezoni leta 1930. namerava češkoslovaško ministrstvo za javna dela uvesti prvi nočni zračni promet na liniji: Praga — Brno — Bratislava. Danes je ta linija, kar se tiče prometa, najbolj živahna izmed vseh ostalih češkoslovaških linij. Zaradi varnosti nočnega prometa bo ta linija ponoči razsvetljena s posebnimi svetilniki.



Prvi plavajoči azil za brezdomince so priredili na nekem tovrnem čolnu na Seini v Parizu. Na Silvestrov večer so prvič sprejeli in obdarovali 200 brezdomincev.

## Katol. tisk na Kitajskem

Z ozirom na rastočo konkurenco brezbarvnega tiska v Pekinu in Severni Kitajski je veliki katoliški dnevnik v Pekingu (»Iche-pao«) sklenil, da si z izdajo akcij pridobi potrebno glavnico za povečanje obrata. Oklic škofov na katoličane vseh severnih vikarijatov je imel nad vse zadovoljiv uspeh; katoličani so podpisali 80.000 dolarjev. To je v časih bede in pomanjkanja zelo velika vsota, s katero bo dnevnik lahko ohranil svoj značaj kot časopis prve vrste. V provinci je misijonar Bauer ustanovil ilustriran časopis. S tem je storjen začetek kitajskega ilustriranega družinskega lista, ki se bo polagoma razvil.

## Bikoborbe na Španskem za otroke prepovedane

Španska vlada je napravila pogumen korak; izdala je zakon, ki prepoveduje otrokom pod 14 leti obiskovati bikoborbe. Narodna skupščina je zakon sprejela zelo nerada in s prav majhno večino, in gotovo se ne bi nikdar posrečilo uveljaviti tako prepoved, če ne bi pod sedanjo diktaturo vladale izredne razmere. Čeprav se je s propagando društev za varstvo živali posrečilo doseči nekatera omiljenja v surovem postopanju s konji in biki, je vendar ta španski narodni sport še vedno globoko vkoreninjen v srcu naroda in splošno smatrajo to prepoved kot težak udarec proti starodavnim običajem. Doslej so otroke že v nežni mladosti poučevali v šolah za bikoborbo, kjer so se borili s pol doraščenimi biki. Ta vzgoja otrok za bikoborbo bo odslej nemogoča in upajo, da se v poznejši starosti ne bodo več mogli tako dobro izvežbati v tej surovi umetnosti.



Izidor Ljubimov, novi ruski trgovski zastopnik v Berlinu.

## Radioaktivni kamen, ki menja barvo

V Liverpoolu se je nedavno vršil sestanek učenjakov, na katerem je dr. Holub prisotnim učenjakom pokazal čuden kamen, ki že z izpremembo temperature in svetlobe menja barvo. Ta kamen je brušen v fasetah kakor demant in izgleda pri električni svetlobi rumen. Na solnčni svetlobi je črn, toda vedno je blesteč. Če se ga malo segreje, postane rdečkast. Dr. Holub je dejal, da mu je dal ta kamen neki rudar, ki je dolgo časa delal v rubinskih rudnikih v srednji Avstraliji. Čudno svojstvo tega kamna je tudi, da se ne more nositi kot nakit. Razdraži namreč kožo, da se po nekaj urah pojavijo na koži izpuščaji. Mislijo, da kamen izžareva neke zažgonetne pline.



Tik ob hisah morajo hoditi prebivalci mesta Yorkshire na Angleškem, ki je radi silnega deževja čisto preplavljeno.

## Drzen napad v londonskem hotelu

Zadnje čase javna varnost na londonskih ulicah bolj in bolj pada. Kljub najstrožjim ukrepom redarstva, so tatovi in roparji od dne do dne drznejši. Tako so pred kratkim izvedli nenavadno drzen napad v veži hotela Savoy. Veža, ki vodi v dvorano restavracije, je bila polna dam in gospodov v večernih toaletah. Naenkrat pa se pojavijo trije moški, ki so takoj vzbudili pozornost vseh, ker so imeli na sebi navadno ulično obleko, dočim so nosili vsi gostje na sebi svečana oblačila. Dva od njih sta ostala pri vratih, tretji pa je stopil k blagajniku in za prosil, naj mu izmenja nekaj kanadskih dolarjev. Blagajnik pa ni imel časa in ga je prosil, naj malo počaka. Nato so vsi trije odšli v bar, kjer so popili nekaj vina. Po desetih minutah so prišli iz bara in prvi je zopet stopil k blagajniku, naj mu izmenja denar. Medtem, ko se je blagajnik sklonil, ga je lopov udaril po glavi, tako da se je blagajnik onesvestil in je nato pograbil 42 funtov šterlingov, ki so bili v blagajni. Nato je vsa trojica zbežala. Toda takoj za njimi so poleteli vratarji hotela in med potom alarmirali policijo. Ta je na vseh bližnjih ulicah ustavila promet, tako da ni mogel nihče uiti. In res so kmalu aretirali vso trojico napadalcev. Vsi trije so bili Kanadčani.

## Kino-predstava trajala 39 ur

Na mestu, kjer je nekoč stalo znano pariško gledališče Vandeville, je zgradila ameriška družba Paramount najlepšo kino-palačo na svetu. V Parizu je vse dovoljeno, in je ta kino o božičnih praznikih nepretrgoma dajal predstave, ki so se začele 24. decembra ob 11 dopoldne, končale pa 26. decembra ob 2. V tem času je bilo 19 predstav, ki so skupno trajale 39 ur. Vse predstave so bile razprodane. Obiskovalci predstav od polnoči do devetih jutraj so dobivali darila.

## Smešnice

Gospod šef je povedal dovtip. Vsi uslužbenci so se smejali, samo učenec je ostal resen. Na vprašanje, zakaj se ne smeje, je odgovoril: »Mi ni treba, prvega grem.«

»Jaz vas vendar nisem poklicala, da mi uglasite glasovir.«

»Ne, vi ne, gospa, pač pa vaša sosedka.«

»Kaj, to-le stvar na vaši glavi imenujete klobuk?«

»Kaj, to-le stvar pod vašim klobukom imenujete glavo?«



Profesor.

»No — kaj pa še hočeš, Malka?«

\*Linda knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. vvezek: Haggard, HIGI CESARJA MONIFUMT 32 Din. vez 12 Din. vez 22 vvezek Lorenzini, SPODREK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE 14 Din. vez 22 Din. vez 27 vvezek Prežet, OIROCI SOLNCA 24 Din. vez 32 Din. vez 28 vvezek: Haggard, KLIFOPATIRA 28 Din. vez 40 Din. vez 26 vvezek: Satinski, ŽUPOLICE 30 Din. vez 42 Din. vez 30. vvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLOVE 28 Din. vez 40 Din.

# Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček, račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

## Službe iščejo

**Trgovski pomočnik**  
išče službo za takoj. Ponudbe na upravo pod »Trgovski pomočnik«.

## Vužbo dobe

**Sacerdotem**  
et pensionatum, qui in cura animarum parochum adiuvaret, quero. — A. Porenta, par., Hinje.

**Šofer**  
za avto Chevrolet, osebn., se sprejme. Ponudbe na upravo pod št. 194.

**Mizarsk. pomočnika**  
sprejme takoj Vinko Vitpotnik, strojno mizarstvo, Zagorje ob Savi.

**Elektromonter**  
se takoj sprejme. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Samostojen« št. 325.

**Graverja-rezbarja**  
za pečate in druga dela, dobro izvežbanega delavca, z dobro plačo, potrebujem za takoj. Sretno Djordjevič Beograd, Dobročina ul. 8.

**Učenko**  
(šiviljo) sprejme — Fani Jager, modni atelje, Kolodvorska ulica 28/1.

## Propagandistinja

za prvovrstno trdiko za tržno blago sprejememo

Pogoji: Siguren nastop, znanje slovenščine in nemščine, hrvaščine, ki pa ni pogoj. Dopise v nemščini pod »Nur seriöse Kräfte« 324 na upravo lista.

## Pouk

**Soferska šola**  
L. obl. konec Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje

**Otvoritev novih tečajev**  
francoščine, nemščine, angleščine, ruščine, italijanščine. Moderne metode; temeljito, hitro in zanimivo. Akademsko nabraženi predavatelji. — Vošnjakova 4. — Vpisovanja: 10—12, 18—20.

## Zasluzek

**Zasluzek**  
dnevno 100 do 200 Din si lahko pridobi vsak, kateri ima par ur na dan časa, za delo v svojem kraju, bodisi v mestu ali na deželi. Zastopstvo se izroči v vseh slovenskih krajih samo zanesljivim in v svojem kraju poznanim ljudem, moškim kakor ženskam. Interesenti naj pošljejo svoj naslov v Maribor: L. Mažir, Maribor, Plinarniška ulica 1/L.

## Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinjšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

## Gagelova semena

kalijo najbolje — (Original Erfurt) — Prodajna cena

**1 Din**

Dobe se v vsaki trgovini — Zahtevajte torej povsod le

## Gagelova semena

## Stanovanja

**Sobo**  
s posebnim vhodom oddam gospodu. Naslov v upravi pod št. 337.

## Vnajem

**Klet**  
se odda v najem. Naslov v upravi pod št. 331.

**Trgovina**  
dobro idoča, z mešanim blagom, se s stanovanjem vred odda. Vpraša se v Novi vasi, Bolfenska cesta 2.

## Posrestva

**Kmečko posestvo**  
zaokroženo, kupim. Ponudbe pod »do 130.000« na upravo »Slovenca«.

**Hiša**  
enodružinska, z lepim vrtom, 5 minut od žel. postaje D. M. Polje, se pod zelo ugodnimi pogoji odda v najem. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 320.

**Hiša**  
enonadstropna, z vrtom pri hiši in mali vinograd naprodaj. — Poizvedbe: Matija Kosancič, Dol. Boštajn pri Sevnici.

## Kupimo

**20 % kronske bone**  
kupi Pučka štediona i založni zavod d. d., Osijek, Desetična ul. 27.

**Oglje in drva**  
vsako količino — kupuje stalno trdika Škrbec & Bartol, Ljubljana, Miklova ulica 22/23.

**Vsakovrstno zlato kupuje**  
po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

**Prodamo**

**Budilke**  
3letno jamstvo, 60 Din, dobite samo pri trdiki Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred školijo 15.

**Štedilnik**  
velik, plošča kovana, se poceni prodaja. Vprašati v upravi Maribor.

## Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Restjeva cesta  
nudi najceneje vse vrste ošeni moko in druge mlevske izdelke.  
**Zahtevajte cenik!**

### Moko

dobro, sveže in suho, dobite najceneje v F. Juvan-a valičnem mlinu, Sr Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano. — Zahtevajte cenik!

## Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

**A. & M. Zorman**  
Stari trg 32 Ljubljana

## Mi slikamo vse!

Slike poobličja (Porträt bilder), razglednice slike takoj izgotovljene, indu strijske in sportne slike Novo vpeljan fotoatelj z najmodernejšimi aparati - Fotomeyer, Maribor, Gospodska 39.

## IVORNICA

**STAMPILJK**  
**I. SONLIK**  
MARIBOR  
Aleksandrova cesta 14

**Inserirajte v „Slovenca“!**

## OBLAČILA

vseh vrst za vsakogar in za vsako priliko  
**izredno ceno**  
I. MAČEK - LJUBLJANA - Aleksandrova 12

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR IN ŠOLSKO UPRAVITELJSTVO NOVA CERKEV v Halozah naznanjata, da je 2. januarja 1930 nenadoma umrl častiti gospod

## Franc Lužar

veroučitelj tukajšnje šole.

Za njegov trud pri pouku in vzgoji mladine mu potrdi izrekamo zahvalo, pri Bogu pa naj prejme plačilo!

Hartman Janez, šol. upr.      Herbec Lovro, preds. odb.

## Zahvala

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega blagega brata in strica, gospoda

## Alojzija Virbnika

profesorja v pokoju

se vsem prav lepo zahvalujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni Profesorskemu društvu v Ljubljani, preč. g. dekanu v Novi cerkvi, vsem darovalcem vencev in cvetja in končno vsem prijateljem in kolegom, ki so draga pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1930.

žalujoči ostali.

## Zahvala

Ob nenadni in težki izgubi našega dobrega soproga, oziroma očeta, brata, starega očeta, tasta in strica, gospoda

## Franca Juharta

veleposestnika v Slovenski Bistrici

smo sprejeli toliko izrazov sočutja, da nam ni mogoče se vsakemu posamezniku posebej zahvaliti.

Zato izrekamo tem potom vsem, ki so nas v teh težkih dneh tolažili in vsem, ki so našega draga pokojnika spremili v tako veličastnem sprevodu na njegovi zadnji poti, svojo najsrčnejšo zahvalo.

Slovenska Bistrica, dne 6. januarja 1930.

Rodbine:

Juhart, Černež, Zamolo, Horak.



## »TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po ne-nadkriljivi kakovosti in elegantni fazoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine

Kupujte samo

## »TRETORN«

galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

## Glasba

**J. Brandl, Maribor**

Pianini in glasovirji. Zvočni in solidni. Priznana izdelava. Popravila in vglavljanja od prvovrstnih spec. moči. - Najnižje cene, Dolgotrajne garancije. — (Zastopstvo »Mannborg« harmonijev).

Širite »Slovenca«!

Prostovoljno gasilno društvo v Bohinjski Bistrici prodaja dobro ohranjen

## ODER

z več scenerijami in celotno električno napravo. Cena po dogovoru. Vprašanja poslati na naslov navedenega društva.

V mrazu in ob slabem vremenu ne hodite z doma, ne da bi vzeli v usta

## pastilje „Valda“

ki Vam prihranijo in odstranijo nahod, grlobol, katarje, hrip, infuenco, mahuho itd. Toda pred vsem pazite, da dobite izvirne pastilje „Valda“

Prodajajo se samo v škatljicah z napisom

## „Valda“

v vseh lekarnah in drogerijah

## Razpis

mizarskih, pečarskih, plesarskih in slikarskih del za novo stavljeno šolsko poslopje v Črni obč. Gozd.

Načrti in proračuni so na vpogled v občinski pisarni v Krivčevem (Cerna) ob uradnih urah, do 26. januarja 1930.

Pravilno kolkovane ponudbe je s 5 odstotno varščino položiti za posamezna dela pri krajevnem šolskem odboru Gozd v Krivčevem do 26. januarja 1930 do 14.

Krajevni šolski odbor si pridrži pravico oddati delo brez ozira na višino ponudbe.

Krajevni šolski odbor v Gozdu, dne 6. jan. 1930.

➔ Prehlad, kašelj, bronhitis, pljučni katar, davico in vse pljučne bolezni

## zdravi

v raznih bolnicah preizkušeni in priporočeni, odlikovani in patentirani

## HUDOVSCIN

Brezplačno dobi na zahtevo brošure raznih bolnic o izbornosti Hudovscina.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Kjer ni vpeljan se obrnite na proizvajalca IV. HUDOVSKI, lekarnar, NIŠ, Vardarska 3. I. škatlja 32 Din s poštino vred tri škatlje 75 dinarjev skupno s poštino.

**Ajdova moka** Din 4.—

Polenta, zdrob . . . . . 3.—

Koruzna činkv. moka . . . 2-75

Pšenična jednotna moka . . 3-20

Razpošiljam vsako množino od 25 kg naprej.

**Pavel Sedeš**, umetni mlin Javornik, Gorenjsko.

za izdelavo ajdovih in koruznih izdelkov

## RAZPIS

javne pismene ofertne licitacije za zgradbo nove šole v Semiču

ki se bo vršila dne 15. februarja 1930 v Semiču. Ponudbe naj se vložijo v zapečatenih kuvertah za vsako delo posebej, s 3% varščino pri predsedniku krajevnega šolskega odbora A. Simoniču v Semiču št. 22 do 14. februarja 1930 do 12.

Dela so: Zidarska, težarska, tesarska, krovsko-kleparska, mizarska, pečarska, plesarska, slikarska, ključavničarska, parketna, tapetniška, steklarska in instalacijska.

Pogoji, načrti in proračuni so na vpogled do 14. februarja 1930 pri predsedniku krajevnega šolskega odbora A. Simoniču v Semiču št. 22.

Krajevni šolski odbor si pridrži pravico oddati dela brez ozira na višino ponudbe najvišjemu ali najnižjemu ponudniku.

KRAJEVNI ŠOLSKI ODBOR V SEMIČU, dne 5. februarja 1930.

A. Simonič, predsednik.